Akbaba

«Y.T.P, M.P, C.K.M.P. birleşiyorlar.» — Gezeteler —

— Sınıfta politika yoook!..

3 EKİM

Ekim mevsimine hazırlık

3 Ekim tarihine
kadar tasarruflarınızı
İş Bankasına
yatırınız. Yılın
üçüncü çekilişinde
İş Bankası, başta
10 Apartman Dairesi,
100.000, 25.000,
5.000 liralar
olmak üzere
çeşitli, zengin
ikramiyeler dağıtıyor.

Çekiliş: 30 Aralık

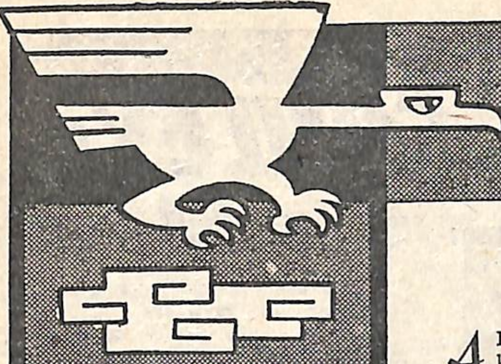
TÜRKİYE

BANKASI

Paranızın... istikbalinizin emniyeti

(Faal: 6268—145)

Akbaba

SİYASÎ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI:
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ:
Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Salâhattin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cenap Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ:
Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ:
Necmi Rıza, Altan Erbulak, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Bülent Şeren, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık.

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Kapak baskısı:
Şaka Matbaası

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı: 100 kuruştur.

İDARE YERİ:
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3.
Telefon: 22 18 11
İLAN FİATI:
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.
6 Ağustos 1964
Cilt: 7 — Sayı: 32
YIL: 42

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Kovadis A. P.?

ADALET Partisinin İstanbul kongresi üstünde, kalemler, durmadı: Amerika'daki Ak'la Kara savaşı kadar bile... Neden acaba?.. Deniz mevsimine, plâj mevsimine rastladığı için mi?.. Kalemlerden, mürekep yerine güneş mi damlıyor, tuzlu su mu damlıyor, ter mi damlıyor?

Elbet önemi büyüktü bu kongrenin: Bir kere İstanbul'un çapı büyüktür, memleket çapıdır İstanbul'un çapı. Siz henüz kendi kalkınma plânımızı, hattâ trafik plânımızı bile çizemediğimize bakmayınız. Politikamızın ana yolunu hâlâ basın şehri, hâlâ üniversite şehri, ticaret şehri, sanayi şehri, aydınlar şehri iki buçuk milyonluk İstanbul çizer. Şu bakımsız, şu perişan, şu hırpani İstanbul.

Sonra Adalet Partisi, Alican'ın siyaset oyuncağı Yeni Türkiye Partisi değildir. Kendi iyimser dilleri ile söyleyim: Millet çoğunluğunun güvendiği, yakın yarının iktidar partisidir o.

Daha sonra, başta genel başkan vekili, kalbur üstü bin adaletçiyi bir araya toplamış, konuşturmuş, partilerinin henüz aydınlığa çıkmamış siyasî çehresine biraz ışık tutmuştur.

Sayın Saadettin Bilgiç'in, memleketin âdeta sorumsuz, âdeta umursanmaz perişanlığını dile getiren sözleri, gerçi doktor Bilgiç gibi bilgiç olmaya lüzum göstermeyen belli hakikatlerdir ama, belli olsa da hakikattir, belli olmasa da.

Sözcülerin çoğu, oy avcılığının dar sınırını aşamadı. Fikir yapısı henüz belirsiz bir partinin inanışlarını çizen doyumluk bir konuşmayı, İstanbul kongresinde dinlemek isterdik elbet. Parti ileri gelenleri, bu isteğimizi bir bakıma karşılamışlardır. Yetkili bir ağızdan: «Adalet Partisi'nin Demokrat Parti'nin devamı» olduğunu, sürekli alkışlar arasında bir daha tekrarlayarak!.. Eh, öyle ise, inançları da, programları da, plânları da 1950—1960 arası gördüklerimiz, bildiklerimiz ve... ve çektiklerimiz olacak!

Demokrat Parti, talihli bir partidir: Gelişi ile de, gidişi ile de...

Satırların yüzüne, hayretin büyüttüğü kocaman gözlerle bakmayınız: «Başbakanı, Dışişleri Bakanı, Maliye Bakanı darağacında can vermiş, Cumhurbaşkanı, Meclis Başkanı, Milletvekilleri hâlâ cezaevinde bir parti talihli olur mu?» diye... Ben size, Demokrat Parti ileri gelenleri değil, Demokrat Parti talihlidir dedim.

O, seçim savaşında öyle bir hürriyet türküsü çağırmaya başlamıştı ki, Halk Partisi yöneticileri bile, zaman zaman kendi bileklerinde zincir aradılar.. Vatan onların elinde cennet bahçesi olacaktı: Aylandoz dallarından bile bolluğun altın yemişlerini toplayacaktık...

Bir şeyler sezmişlerdi, bir şeyler görmüşlerdi, bir şeyler tasarlamışlardı elbet. Türkiye'nin, kesesine düğüm üstüne düğüm vurulmuş pinti politikasını değiştirmek, memlekete bir «Ha babam» ruhu getirmek istiyorlardı. Bir yandan C.H.P. nin biriktirdiği dövizler, altınlar, onların cömert ellerine geçti, bir yandan Amerikan yardımı bu politika mirasyedilerinin hovarda avuçlarına aktı, bir yandan da Merkez Bankası matbaası, soluksuz bir çaba ile banknot basıp piyasaya sürdü. Kavuştuk bolluk cennetine... Elektriksiz köye bile buzdolabı o şımarık yıllarda girmişti.

İşte Demokrat Parti'nin talihi, bu gidişin talihsiz sonunu görmeden iktidardan düşmesindedir.

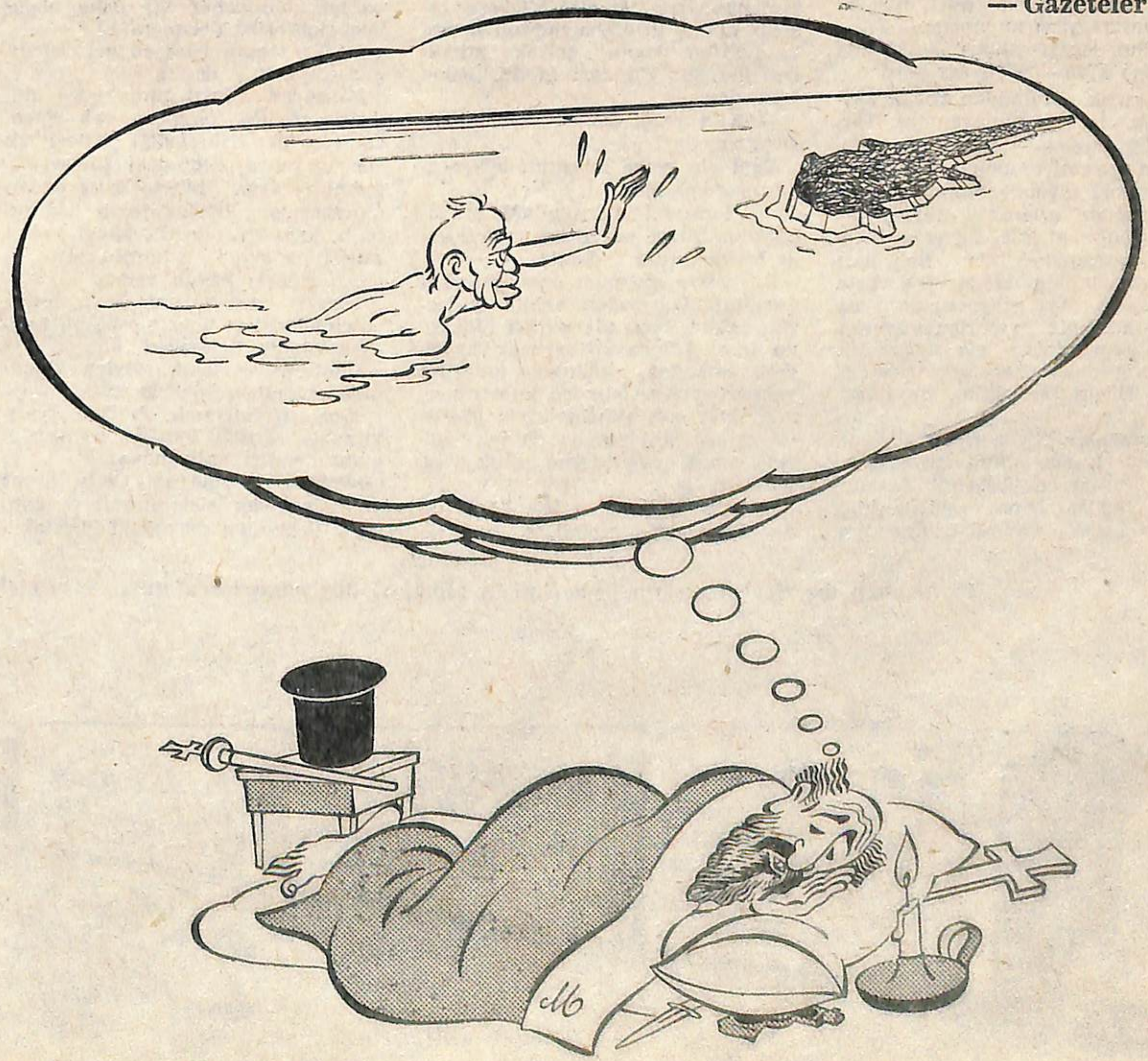
Şimdi, İstanbul kongresinde, Adalet Partisi sözcüleri: «Biz, D.P. nin devamıyız» diyorlar...

Bir partinin devamı, bir inanışın, bir tutuşun, bir gidişin devamıdır.

Eğer öyle ise, kendilerine gönlümüzün sesini duyuralım: Bu yol nereye gider bilmeyiz ama, iktidara asla gitmez!

Yusuf Ziya ORTAÇ

İlk çivilemede bir buçuk dakika yüzen İnönü «yarın Adaya kadar yüzeceğim» dedi..
— Gazeteler —

Korkulu rüya!

ISMARLAMA CENAZE SÖYLEVİ

AZİZ NESİN

BİR tarihte, kimbilir kaçıncı kere soktukları hapisaneden yeni çıkmıştım. İşsizdim, parasızdım, dostsuzdum. Durumumu bilen bir arkadaş,

— Yahu yazık değil mi sana? dedi.

— Yazık... dedim.

— Peki, neye kendine yazık ediyorsun?

— Ne yapayım?.

— Gel seni birisine tanıştırayım, onun senin gibi birisine ihtiyacı var.

Götürdü beni adama. Kunduracıymış, ama para tutuyor, kundura yapıp büyük mağazalara toptan satıyor, daha çok da «zenne» dedikleri kadın iskarpini yapıyor.

Tarih, demokrasinin Türkiye'ye yeni ithal edildiği günler, herkeste milletvekili olmak hastalığı başlamış. Kimse kimseyi dinliyemiyor, kendisi konuşmaktan. Herkes Türkiye'yi kurtaracak ve kalkındıracak.

Seçim zamanı. Bu kunduracı da bağımsız adaylığını koymuş, bütün formaliteyi tamamlamış, yalnız meydanlarda halka söyliyeceği nutuk eksik. Bir de birkaç nutuk bulup ezberledi mi, tamam, al sana bir milletvekili, evir çevir kullan...

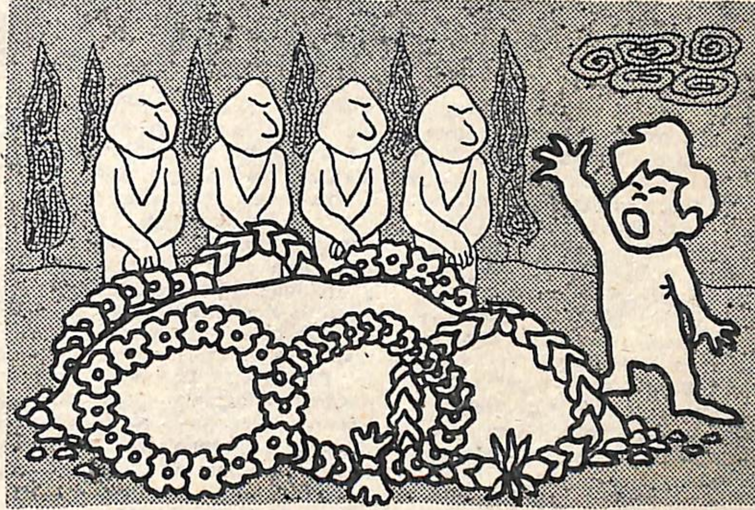
— Memlekette şu kadar bin işçi var, diyor, beni bütün işçiler tanır, diyor, ben, diyor, işçi haklarını koruyacağım, diyor, işçileri sefaletten kurtaracağım, diyor, şu kadar bin işçiden tanıdığım şu kadar bini bana oy verse tamam, diyor.

Türkiye'yi hooop diye kalkındıracak çoook önemli düşünceleri olduğu belli. Yalnız «Maalesef tahsili olmadığından» kendisi yazamıyormuş, seçim kürsüsünde halka söylemesi için «Gayetle tesirli bir seçim nutku» yazarmıymışım.

Yazdım. Aşağı yukarı — aklımda kaldığına göre — şöyle bir şeydi:

«Ey yırtık çorabından başka kaybedecek bir şeyi olmayan işçi kardeşlerim! Sizler, dokuduğunuz kumaşları giyemiyorsunuz. Yaptığınız kunduraları giyemiyorsunuz. Kendi yaptığınız evlerde oturamıyorsunuz. Onlar giyinir, siz yine yalınayak, çulçaput içinde. Başkaları için çalıştığınız yeter! Her ne varsa siz yaratıp var ediyorsunuz, ama ondan kendiniz yararlanamıyorsunuz Alınterleriniz, göz nurlarınız, sizi sömürenlere han, apartıman oluyor. Bitsin bu zulüm, bu işkence...»

O zamanlar böyle sözler söylenemezdi. (Bakın, şimdi söyleniyor.) Adam, nutku çok beğendi. Aracılık eden arkadaş, bana ondan aldığı on lirayı verdi. Sonradan öğrendim,

yirmi lira almış, on lirasını kendine komisyon alıp, onunu da bana vermiş. Allah bereket versin... O zaman hikâyenin en güzeline ikibuçuk lirayla beş lira arasında para veriyorlar. Keşke piyasası olsa da, günde böyle yirmi nutuk yazsam...

Bağımsız milletvekili adayı nutku ezberlemeye başladı, ama adamda kafa diye bir şey yok. «Sizler»le «onlar»ı birbirine karıştırıyor. Meselâ «Onlar saray gibi apartımanlarda yan gelip yatarken, sizler damları akan gecekondularda kışın titreşiyorsunuz!» diyecek yerde «Sizler saray gibi apartımanlarda yan gelip yatarken onlar damları akan gecekondularda kışın titreşiyorlar!» diyor.

Zarzor ezberlettik adama. Nutuk tam onun istediği gibi «Gayetle tesirli» olmuş ki, daha nutkun başında polisler adamı çalyaka kürsüden indirip Emniyet Müdürlüğüne tıkmışlar.

— Kim yazdı bunu? diye adamı sıkıştırmışlar.

Beni ele verse anasının ağlıyacağını sezdiği için,

— Yenicami avlusundaki istidacılardan birine yazdırdım ama, kimdi bilemiyorum... demiş.

Böylelikle yakasını kurtaramazdı ama, dükkân, mağaza sahibi, iş, tezgâh sahibi, bankada parası olduğunu isbat edince «İtibarlı ve haysiyetli vatandaş» olduğu anlaşılıp yakasını polisin elinden kurtarmış.

Nutkun çok alkışlandığını görünce, milletvekili olmayı da iyice gözüne almış, bana birkaç untuk daha yazdırdı.

Onunla tanışmamız işte böyle oldu. Başkaları seçildi, o milletvekili seçilemediyse bu yüzdeyüz talihsizliğindendi; yoksa seçilenlerden daha az kabiliyetli olduğundan değildi.

Ne zaman bir yazıya ihtiyacı olur, başı sıkışırsa bana gelirdi.

Bir kere de kızı evleneceği zaman geldi. Düğünde nutuk söyliyecekmiş. Damat yüksek bir ailedenmiş, bu da onlardan aşağı kalmamak, kafalı adam olduğunu isbat için sıkı bir nutuk istiyor. Genç evlilere mutluluk dileyen bir söylev yazdım. Doktora vizite ücreti bırakır gibi, giderken masama bir elli liralık bıraktı. Benim o sıralar, durumum iyi, bir hikâyem yüz lira ediyor. Almadım parasını.

— Çok rica ederim, dedi, her külfet bir nimet karşılığıdır. Siz bu parayı almazsanız, bir daha böyle işler için size gelemem ki...

— Ne zaman istersen gel, istediğini yazarım... dedim.

Sonradan duyduğuma göre, düğünde söylev okuması pek eğlenceli geçmiş. Ezberlediği söylevi sık sık unutunca, cebindeki söylev kâğıdını çıkarıp, birkaç satır ordan okuyormuş. Söylev yazılı kâğıdın bulunduğu cebinde de, hangi mağazalara ne kadar iskarpin vereceği yazılı sipariş kâğıdı varmış.

«Sevgili yavrularım! Çetin hayat yolunda sizler elele mesut ve bahtiyar olarak ilerlerken...»

Unutmuş gerisini. Söylev kâğıdı diye cebindeki sipariş kâğıdını çıkarmış. Heceliyerek okuduğu, yazıyı zorla söktüğü için de, ne okuduğunu kendisi anlıyamıyor.

«Sevgili yavrularım! Çetin hayat yolunda sizler elele mesut ve bahtiyar ilerlerken pasajdaki Hristaki'ye yirmi çift zenne, Üç Yıldız kundura mağazasına otuz çift fantazi verilecek...»

Düğün pek eğlenceli geçmiş yani.

Bir gün yine geldi eve,

— Aman, dedi, benim oğlan Almanya'da okuyor, mühendis olacak. Dört senedir Almanya'da. Şimdi tutturmuş «Bu gurbet elde artık memleket hasretine dayanamıyacağım, geleceğim» diye. Yazık olacak, bir sene daha kalsa mühendis olacak. Aman, ne olur, şuna bir acıklı şiir yaz da, kalsın orda okusun...

Oğlanın gönderdiği mektupları okudum ki, öyle dört-beş yıl değil, dört-beş bin yıl kalsa orda, mühendis değil ya badanacı olacağı yok. Oğlan, hergelelikte babasından çok baskın Maksadı babasından daha çok para koparmak.

Oğlanın adı Hurşit. Yazdım bir manzume. Hâlâ aklımdadır:

Kabuğundan çıkan civciv kabuk değil yem arar,
Atın cinsi küheylânsa en münasip gem arar.
Çalışmaya geldiğimiz bu dünya bir gurbettir,
Çalışanlar cefa çeker amma sonra dem arar.
Gurbetteyim diye sakın kahırlanma çok çalış,
Tahsil eden garip kalmaz zaman gelir cem arar.
Oğlum Hurşit, ocağından ayrılmamış kim vardır,
Sabret oğlum, çalışanlar bir gün nik ü nam arar!

Yine para vermek için üsteledi, almadım.

— Ama bir daha gelmeye yüzüm olmayacak... dedi.

— Biz eski arkadaşız, sen benim dar günlerimde bana iş verdin, her zaman gel, beklerim... dedim.

Yıllardır göründüğü yoktu. Geçenlerde geldi yine,

— Kayınpeder sizlere ömür... dedi.

— Başın sağolsun, dedim.

— Cenazeyi yarın (......) camiinden kaldıracağız, dedi.

— İyi... dedim.

Artık, bu kadar işim gücüm arasında da, bir de onun kaynatasının cenazesine gidecek halim yok ya, hem ne diye...

Benim umursamadığımı görünce,

— Yine sizden bir ricam var, dedi.

— Estağfurullah, nedir?

— Cenaze defnedilince başında bir nutuk...

— İşim başımdan aşkın ama, sen eski dostsun, yazayım bir şeyler de akşama gel al...

Türkiye'nin dış ticaret açığını işçilerimizin aldıkları döviz kapatacakmış. — Gazeteler —

— Nereye gidiyorlar?..
— Açığımızı kapatmaya!.

— Yooo, dedi, ben okuyamam ki...

— Başka biri okur.

— Siz okuyacaksınız... Çok rica ederim... Bu iyiliği benden esirgemeyin...

— Ne? Ben senin kaynatanın cenazesinde mi konuşacağım? Olamaz... Tanımıyorum bir kere, hiç görmedim, hem ne diye?

Yalvarıyor yakarıyor.

— Şimdi, bana seçim nutku yazdığınız günler değil, meşhur bir adam oldunuz, herkes tanıyor sizi. Sizin kayınpederimin mezarında konuşmanız başka olur. «Biz eski dostuz» dememiş miydiniz?

Anlıyorum maksadını, bu işde bile bir çıkarı var, çevresine caka satacak, filân kişi kaynatamın mezarında konuştu diyecek.

Benim de yüzüm yumuşaktır, bir türlü, olmaz öyle şey, diye kesip atamıyor, adamı başımdan defedemiyorum. Baktım, yalvarması karşısında kurtuluş yok... Sonradan arkamdan,

— Meteliksizken bana on liraya ısmarlama seçim nutukları yazardı da, sanki şimdi adam mı oldu, burnu büyüdü... diyecek.

— Peki, dedim, kaynatanın özellikleri neydi, ne iş yapardı?

— Ölenin arkasından konuşulmaz ama, dedi, Allah rahmet eylesin, namussuz herifin biriydi.

— Mezarı başında bunlar söylenmez ki, sen bana iyi yanlarını anlat!

— Hiçbir iyi yanı yoktu ki alçağın...

— Hayatını anlat.

— Bu, zamanında meşhur tulumbacıymış, bizim eski tulumbacılardan. Belâlı bir herif... Asker kaçağıydı, kırk yaşında yakalanıp askere götürdüler. Kaça kaça tam on yılda bitirdi askerliğini. Birkaç kere de hapisaneye girip çıktı, kavgadan, cinayetten, baskından... Böyle bir namussuz işte. Geberdi de bir mikrop eksildi memleketten.

— Böyle bir adamın mezarı başında ben ne söyliyeyim yahu...

— Sen söylersin, uydurursun bir şeyler. Senden başkası da yapamaz. Hatırımı kırma.

Ertesi gün, öğle namazında cenazenin kalkacağı camiye gittim.

Beş cenaze daha var. Birçok da çelenkler gelmiş. Ne olduysa, namazdan sonra, cenazeler cenaze arabalarına konulurken oldu. O kadar kalabalıktı ki, ben de hiç kimseyi tanımıyorum, itiş kakış, başkalarıyla birlikte bir taksiye girdim. Orda sırayla taksiler var, hepsi de cenaze sahiplerinin tuttuğu taksiler. Ben yanlış yere binmişim, başka bir cenaze sahibinin tuttuğu taksilerden birine.

Gittik mezarlığa. Tabut gömülüyor, bir yandan da imam, hafızlar, ıskatçılar kuran okuyorlar. Benim yanlış gittiğim yer, «salihat-ı nisvan»dan son derecede iyiliksever, iki kere hacı olmuş, çok zengin bir kadının cenazesiymiş.

Bizim ahbabı arıyorum, bakınıyorum, görünürlerde yok... Kendikendime, kalabalıkta göremiyorum herhalde, diyorum, kimbilir nereye sıkışmış, yalancıktan gözyaşı döküyordur. Başka bir mezara geldim diye içimde hiç şüphem yok.

Tabut kondu, çukur örtüldü, çelenkler toprağın üstüne konurken bir kargaşalık oldu. Cenazelerin çelenkleri birbirine karışmış. Cenaze sahipleri kendi cenazelerinin çelenklerini ayırdetmeye başladılar. Sanayi Odası'nın gönderdiği çelenk bu yana, Esnaf Odası'nın çelengi o yana gitmiş... Bir zaman da bu çelenk yanlışlığı düzeltilince, artık sıra bana gelmiştir diye, mezar tümseğinin başına geçip başladım konuşmaya:

«Merhum, memleketimizin ismi spor tarihine geçmiş kıymetli bir simasıydı.»

Bir takım mırıltılar başladı ama, ben bu mırıltıları üzüntü belirtisi sanmaktayım.

«Merhumun atletizm tarihimizde unutulmaz bir yeri vardır. Bilindiği gibi, tulumbacılık müessesesi, bizim cemiyetimizin ilk atletizm kulüpleri sayılır ki, merhumun da tulumbacılığımıza büyük hizmetleri olmuştur.

Merhum son derecede büyük bir vatanperverdi. On sene bilfiil askerlik yaparak vatanî vazifesini hakkıyle ifa etmiştir.»

Mırıltılar arttıkça arttı. «Sustun!..», «Kim bu herif yahu?», «Bu da nerden çıktı?» gibi sesler kulağıma geliyor ama, ben bunları sözlerimin acı etkisinden sanıyorum.

«Merhum, antidemokratik devrenin kahrını ve çilesini çekerek uzun yıllar hapisanelerde çürümüş ve...»

Uğultu arttı iyice ve ordaki kalabalık üstüme üstüme gelerek beni kuşattı. Galiba beni alay ediyor sanmışlardı ve bir güzel pataklamaya hazırlanıyorlardı ki, benim ahbap yel gibi koşarak geldi, kalabalığı yardı,

— Bizim çelenkler buraya karışmış mı? diye bağırdı.

Beni orda görünce,

— Nerdesiniz, sizi arıyorum sabahtan beri... dedi.

Kayınpederinin çelenkleri gerçekten karışmış burdakilere. İki bankanın gönderdiği çelenkle üç de özel olarak gönderilmiş çelenk.

Çelenklerin üçünü o, ikisini ben sırtladım, gittik ahbabımın kayınpederinin mezarının başına. Ama kalabalık dağılmış. Tabii mezar başında söylev veremedim. Çelenkleri koyduk. Ahbabım, hafızlara, ıskatçılara paralar dağıttı. Birlikte bir arabaya binip döndük.

Yolda,

— Yazık oldu, dedi, mezar başında konuşmadınız.

— Ne yapayım, dedim, cenazelerin çelenkleri de, gelenler de birbirine karıştı. Ama ben yazmıştım bir yazı.

— Acaba bir ricada bulunabilir miyim, dedi.

— Buyrun... dedim.

— Nasıl olsa zahmete girip o yazıyı yazdınız, acaba bir gazetede neşretseniz de ziyan olmasa... dedi.

Elinden kurtulmak için,

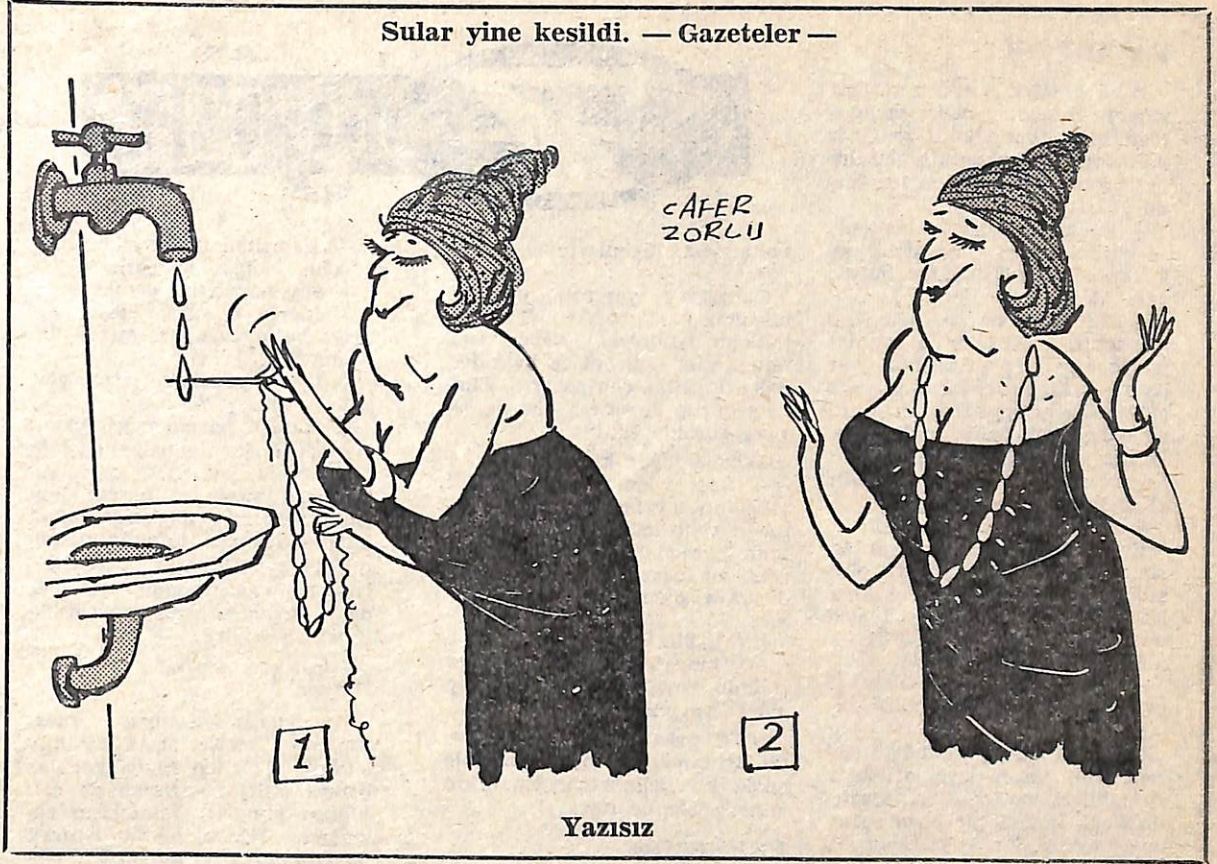
— Tabii, dedim, bir yerde neşrederiz.

Arabadan inip ayrılırken,

— Bir şey söyliyeyim mi, dedi, aslında siz tam yerinde nutuk çektiniz, benim kayınpeder var ya, sizin başında nutuk çektiğiniz mezara gömüldü, bizim mezara da o ihtiyar kadını gömdük. Tabutu çukura koyarken ben çaktım işi ama, kim uğraşacak birader... Senin cenaze, yok benim cenaze diye orda uğraşacak mıyız? Sen asıl çelenklere bak, mezarın altı önemli değil...

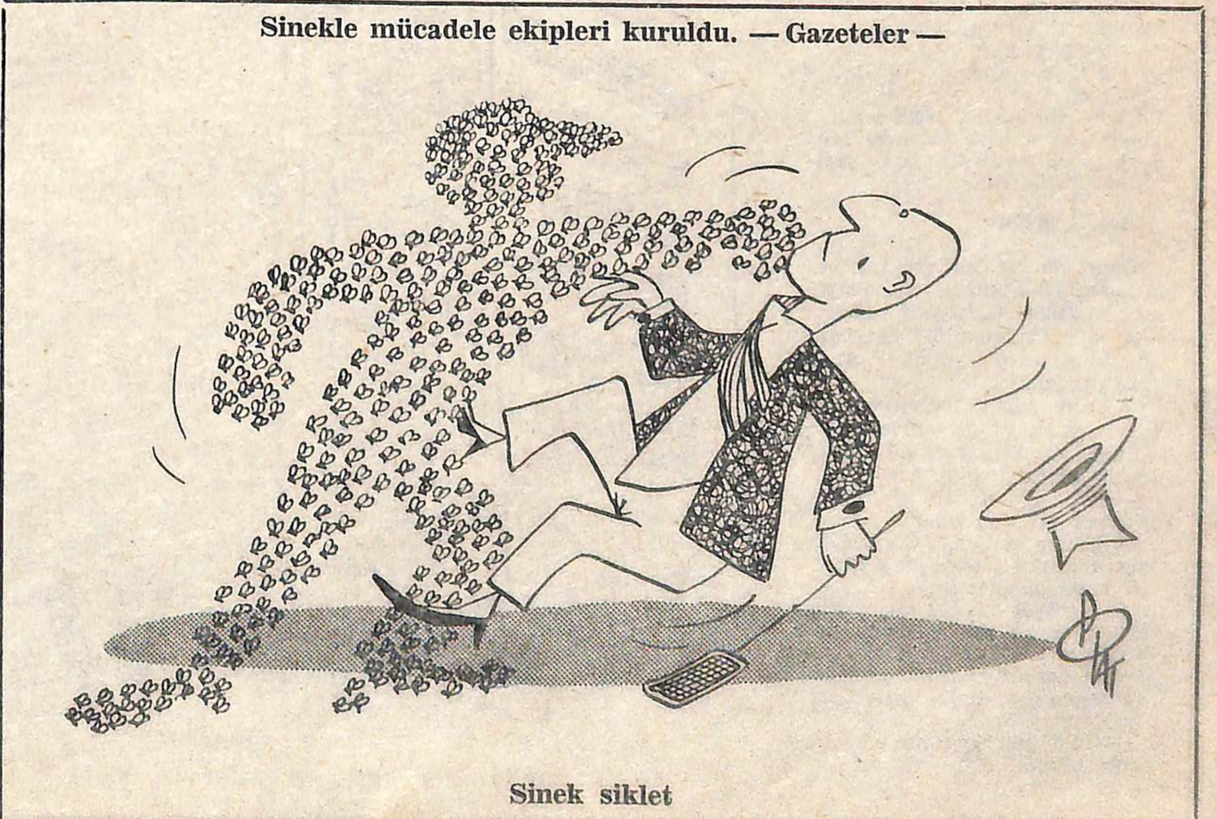
Aziz NESİN

Sular yine kesildi. — Gazeteler —

Yazısız

Sinekle mücadele ekipleri kuruldu. — Gazeteler —

Sinek siklet

7 gün

PAZARTESİ :

Polis kıyafeti yeniden değiştiriliyor. Bundan böyle emniyet memurları limon küfü renginde üniforma giyeceklermiş. Bu haberi veren Emniyet Genel Müdürü:

— Geçmiş olaylar halkın polise güvenini sarstı; böyle bir şekil ve renk değişikliğine ihtiyaç var... demiş.

Başka ülkelerde polis, halkın güvenidir, huzurudur. Bizde ise polise karşı bir zıtlaşması var halkın... Bir sevgisizliği var. Ve elbette bu duygularından ötürü vatandaşı kabahatli bulamayız. Polisin vatandaşa davranışı pek içaçıcı değildir. Bunun içindir ki ikide birde emirler çıkar:

— Polis güleryüzlü olacak!

Yetmemiş olacak bu emirler; şimdi de çare limon küfü elbisede aranıyor. Sanki yeni kıyafete bürünür bürünmez emniyet memurları değişecekler...

Ama vatandaş diyor ki:

— Bu limon küfü elbiseleri giydikten sonra bizim polis büsbütün ekşimesin!

Olur mu olur... Bilindiği gibi renklerin insan duyguları üstüne etkileri vardır. Yeni kıyafetin daha limoni bir hava yaratmasından korkmak yersiz değil.

SALI :

İki çeşit bacağa hayranlık duyuyor insanlar: Biri güzel kadın bacağı, öteki usta futbolcu bacağı... Böylesine bacaklara sahip oldunuz mu, demektir ki zenginliğin kapıları ardına kadar açıldı gitti...

Yaz sıcaklarıyla beraber gazetelerde kadın bacaklarına bol bol yer verilir. Sonbahar serinliğiyle beraber de futbolcu bacaklarına... Ama yaz sıcakları futbolcuların transfer pazarlıklarını da hızlandırıyor. Haraç mezat satışa çıkarılıyor bacaklar, gazetelerde okuyoruz:

— Elli bin, satıyorum!

— Yüz bin! Alan var mı?

— İki yüz bin! Maşallahı var!

Bilim adamının kafasına bin lira aylık vermiyen toplum, futbolcunun bacağına yüz bin biçiyor. Akbaba'ya sordum:

— Bu türlü pahalı bacağa sahip olmak ne nimet! dedi. Ancak bu nimetin kadrini bilmeli!

— Ne yapmalı?

— Bir şey yapmalı... Ne bileyim ben? Meselâ sokakta elleri üstünde yürümeli... Hem bu biçimde tepesi üstü yüründü mü ayaklar da kendisine lâyık yeri bulur, kafalarda...

ÇARŞAMBA :

Dünyanın bir korkusu var: Amerika'da Cumhuriyetçi Partinin Başkan Adaylığını Barry Goldwater adında biri kazandı. Şimdi herkesin yüreğine oturmuş bir endişe:

— Ya bu adam Cumhurbaşkanlığı seçimini de kazanırsa?

Çünkü Goldwater rakibi Scranton'un söylediği gibi:

— Bir ayağı Ondokuzuncu yüzyılda bulunan adam!

Gerçekten de öyle! Goldwatel koyu bir ırkçı, yobaz ve gerici... Bir kere zencileri insandan saymıyor, sosyal adalete inanmıyor ve işin en kötüsü de dünyanın birçok meselelerini atom bombasıyla çözümliyeceğini sanıyor.

Dünyanın en ünlü gazeteleri yazıyorlar:

— Goldwater gibi bir adamın elinin altında, dünyayı atom savaşına sürükliyecek düğmenin bulunması uykularımızı kaçırıyor.

Gerçekten yeryüzü öylesine küçüldü ki, Amerikan Cumhurbaşkanı seçimiyle kendi seçimimiz gibi ilgilenmeğe başladık. Şaka değil bu, can pazarı... Elinoğlu durup dururken bizi de savaşa sürükleyebilir.

Akbaba diyor ki:

— Saçı sakalı ağarmış kırk yıllık bir kuşum, ama tâ dünyanın öte yüzünde yaşıyan bir delinin zoruyla şu güzelim yeryüzünü ve insanları bırakıp, öteki dünyaya göçmek hiç işime gelmez.

Bir İngiliz bilgesi:

— «Dünya bir sahnedir, herkes rolünü oynadıktan sonra çekip gider...» demiş.

Belki öyledir, ama bu sahnede figüran olan bizler, başrole çıkan bir delinin zoruyla çekip gitmek istemiyoruz.

PERŞEMBE :

İzmir'de Beslenme Eğitimi Semineri tertiplenmiş. Bu toplantılarda konuşan bir doktorumuz demiş ki:

— Kız Enstitülerinde çocuklarımıza yemek diye en lüks şeyleri öğretiyoruz. Oysa bir kilo kuzu etinin besin değeri, yarım kilo hamsinin değerinden hiç yüksek değildir.

Sayın doktorun Karadenizli olup olmadığını bilmiyoruz; ama hamsinin yüksek değerini kürsüden açıklaması Karadenizli bütün vatandaşların yüreklerini doldurmuştur.

Takacı vatandaşlardan biri:

— Hamsinin kırk türlü yemeği olur... diye konuşurmuş.

— Say bakalım... demişler.

— Hamsi hoşafı... diye saymağa başlayınca, pes etmiş dinliyenler:

— Dur, diye sözünü kesmişler, kabul ettik.

Neredeyse hamsi reçeli yapıp yiyecek kadar hamsiye düşkün olanlarımız vardır. Bu sayın vatandaşlar, şimdi tıp ilminin hamsinin değerini böylesine kabul ettiğini duyunca, tabiidir ki koltukları kabaracaktır:

— Piz zaten punu pilurdik daa!.. Hepimuz hekim gibu uşakaruz...

CUMA :

Gazetelerin «Okuyucu mektupları» köşelerini izliyor musunuz? Çok ilgi çekici konular ortaya atılıyor. Bazan da çok bilinen konuları vatandaşın ağzından tekrar tekrar işitmek faydalı oluyor. Bunlardan biri Güney illerindeki kaçakçılık! Hürriyetin bir okuyucusu yazıyor:

«Gaziantepte bir eşya alınmak istendiğinde:

— Oradan mı, buradan mı? diye sorulur. Kaçak eşya almak için İstanbuldan Kilise gelirler. 100—150 lira rüşvet verdikten sonra Reyhanlıdan Suriyeye 100—150 koyun geçirmek her zaman mümkündür.»

Şimdi bunlar gazetelerde böylesine açık yazılır, çizilir. Baştan sona kadar bütün yetkililer de bunları bilirler. Gene de bir şey yapılamaz. Güney illerinde geçimlerini kaçakçılığa bağlamış insanlar vardır; onlar da toplumda hoş görülürler. Oralara giden devlet memurları da bu düzene boyun eğmek zorundadırlar.

Sizin anlıyacağınız güzel Türkiyemizin hudutları da Nasrettin Hoca'nın Akşehir'deki Türbesi gibi... Kapısında bir kilit, dört bir yanı açık. Doğrusu sınır gümrüklerinde yerli ve yabancı turistlerin küçücük bavullarını didik didik eden memurlara ne demeli? Gayretlerine mi acımalı? Yoksa bu komediye mi gülmeli? Hoca Nasrettin dirilse de bu manzarayı görse:

— Torunlarım ne saygılı kişiler, türbemi büyütmüşler büyütmüşler, vatan yapmışlar!.. diye sevinecek.

CUMARTESİ :

Hamidiye kahramanı Rauf Orbay öldü. Tuhaf bir tesadüfle öldüğü gün Hamidiye kruvazörü de satılığa çıkarılmış. Biçilen fiyat 1 milyon 195 bin lira... Ne hazin!

Gazetelerimiz bu davranışı tenkid ediyorlar. Şanlı Yavuz da satılacağı zaman aynı rüzgârlar esmişti. Tarihlerimizde yeri olan bu kahraman gemilerin müze haline getirilmesini istiyor gönüller...

Ancak gönülden gelen seslere, Maliyeden gelen sesler karşı koyuyorlar. Ve diyorlar ki:

— Bu gemilere bakmak çok masraflıdır, altından kalkamayız!

Görülüyor ki tarih hâtıralarımızın, kahramanlık anılarımızın sürdürülmesi bile paraya dayanan bir iş... Yani her şeyin başı ve sonu iktisat!

Hani halk şairinin:

«Evvel benem âhir benem
Canlara can katan benem...»

dediği, tövbe tövbe Tanrı değil de para galiba! Ve bu konulara da yeni yeni aklımız ermeğe başladı. Ucuz vatanseverlik edebiyatından iktisat konularına geçişimiz daha çok olmadı. Bunun içindir ki Hamidiye'yi hurda fiyatına satıp jilet yapmaktan kurtaracak kadar zengin hazinemiz yok. Eh, politikası tıraş üstüne düzenlenmiş Türkiye'de Hamidiye'nin de tıraş bıçağı olmak için eritilmesine şaşmamalı.

PAZAR :

Gazetelerimizde yeni bir moda var. (Daha doğrusu eski bir modanın, yeniden pazara sürülmü var) Sporcu olsun, politikacı olsun, meşhurların eşleriyle konuşup, kocaları hakkında fikirlerini alıyorlar. Meşhurların eşleri de konuşuyorlar ha! Her birine bakarsanız dünyanın en mesut yuvası kendi evleri... Güllük gülistanlık... Cennet...

İşin içyüzü nedir? Onu bilen bilir. Bize öyle geliyor ki hanımlarımız gazetecilerle doğru dürüst konuşmuyorlar. Yüzlerine melek gibi bir maske takınıp, ağızlarını açıyorlar:

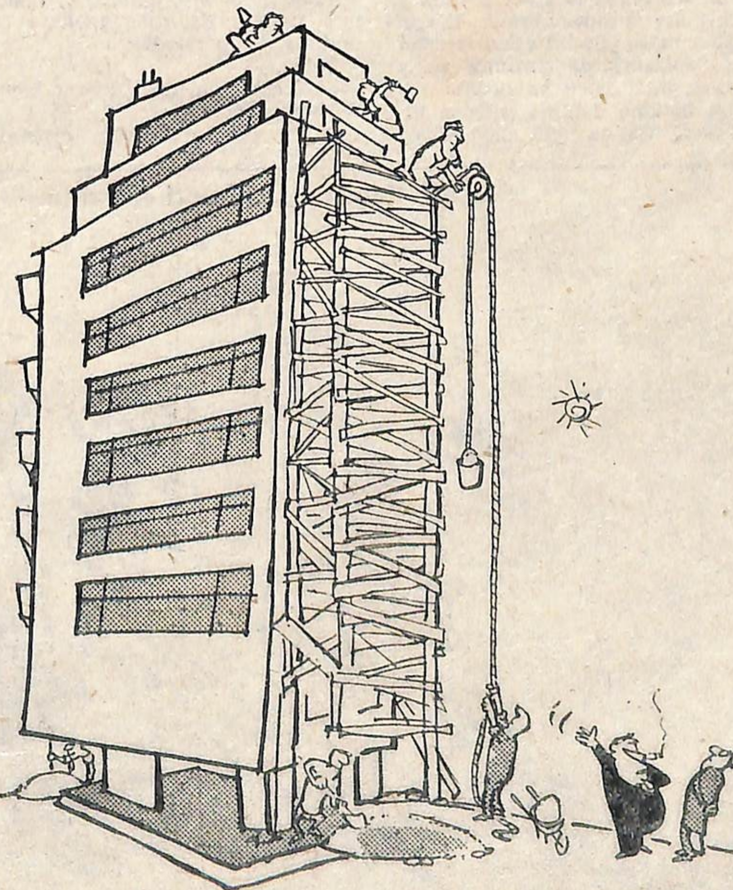
— Bizim evde hiç kavga gürültü olmaz. Bizim bey beni sever, ben de onu severim. Kocamın kalbini hiç kırmadım...

Doğru mu dersiniz?

Madame de Stael bu konuda:

— İyi ki erkek değilim, yoksa bir kadınla evlenmek zorunda kalacaktım... demiş.

Bu itiraf hanımları kızdıracak ama, ne yapalım, konuşan gene de bir kadın... Günahı da vebali de onundur.

— Geçim zor birader, katlanıp gidiyoruz işte!

«Hey beyler» demektense...

Gaziantep deyimidir: «Hey beyler demektense, hey dağlar demek evlâ»... Öyledir, Gaziantepliler öyledir... Acep bu lâkırdıyı, hangi kırgınlıktan sonra, hangi isyandan önce, hangi çaplı eşkiya başı söylemiş ki?... Ve söyledikten sonra hongi dumanlı dağa sığınmış ki?... Öğrenemedim!...

* * *

Neden gülümser Bakan önünden kaçıyordu ki?... Neden kulağı delik iktidar milletvekili gözlerini önüne eğiyordu ki onu görünce, çıkaramıyordu bi'türlü. Yalnız herkes ayni zamanda da boynuna sarılıyordu (bedavaydı boyuna sarılmak), gene herkes şapur şupur yanaklarından öpüyordu. (O da bedavaydı çünkü)...

— «Tebrik ederiz, tebrik ederiz, vali paşa oldun» diye...

— «Nereye gidiyorum» diye soruyordu o.

— «Yakında öğrenirsin» diye fısıldaşıyordular, kardeşçe merhametli...

— «Allah Allah» diye çağırıyordu Tanrıyı yardıma, «yahu söylesenize.»

— «Yakında öğrenirsin» diye tekrarlıyorlardı, idareci idareci...

Öğrendi nereye gideceğini... Yurdun en uzak, en yoksun, en güzel, en yaralı, en çok sevgi, en çok sıcaklık götürülebilecek yerine, Hakâriye... Sevindi de... Has adamdı. Zor şartlara sürülmek, hizmet bekliyen yere gönderilmek, yara sarmak imkânını bulabilmek, onun için onore edilmekti. Halbuki yukardakiler bu onore edilmeği, «sürgün» diye kabul ediyorlardı.

Yahu nedir bu Bakanlıktan Bakanlığa zıplıyan «beyzade» (çiğ beyzâde) zihniyeti. Bir zamanlar Dışişlerini kapsıyordu. Sonra göç etti şükür Dışişlerinden... Şimdi görüyorum İçişlerine atlamış...

Bi' zamanlar Dışişlerinden biri Amman, Kâbil gibi yerlere tâyin edildiğinde, hakaretlenmiş sayardı kendicağızını. Daha «donanmış» yerlere göç etmek'çin hayatta, ne kadar bilgi, ne kadar görgü, ne kadar kurnazlık, ne kadar torpil edinmiş ise, büyük seferberliğe geçirirdi... Şimcik öyle değil!

Şimcik dedim ya bu hal İçişlerine zıplamış. Orada ayırımlar oluyor artık: Favori'lerin gönderildikleri bölgeler, favori olmıyanların gönderildikleri yerler...

Yalnız benim kitabımda, Hakâriye gönderilmek, onore edilmektir. Sizin kitabınızda nasıldır ki?..

Her şeyden önce, Gaziantep deyimince «hey beyler demektense, hey dağlar» demeği tercih ederim. Erkek erkek yankılar alırdım dağlardan!... Erkek erkek!...

Hem de ne çekerdim «heyi»... «He heeeey dağlar, he heeeey!...»

Yolun açık ola yeni Hakâri valisi!... Varır varmaz ülkene, benim tarafımdan da bir «hey dağlar» çek, e mi?...

Fantezi yoksunluğu:

«Eski»yi hatırlıyorum. CHP. iktidardaydı. Ne yaparlardı kodamanlar?..

Viski içerlerdi. Hatunları fiyaka sökerdi. Yeni açılan Süreyya paviyonuna devam ederlerdi...

Sonra eski, eskidi. İşe demokrasi karıştı.

Ne yaparlardı kodamanlar?.. Viski içerlerdi gene... Orası burası solmuş Süreyya paviyonuna devam ederlerdi. Hatunları fiyaka sökerdi. Amma ne fiyaka...

Sonra, o eski de, eskidi. Dünyayı düzelttik. Düzeltmedik mi?... Ne yaptık düzelttikten sonra?.. Viski içtik gene, viski! Süreyya paviyonuna gittik gene, her suareden sonra. Hatunlarımız, göz çıkarırcasına olmasa bile fiyaka söktü gene!

Sonra, dünyayı düzeltmekten vazgeçtik. Dedik ki, «dünya, olduğu gibi, en iyi dünyalardan.» Statükoculuk mu deniyor bu kafa tutumuna ne?.. Ne deniyorsa, densin, gene dünyanın en iyi dünyasında, kodamanlarımız viskiye, Süreyya'ya, hatunları da çaktırmadan fiyakaya devam ettiler...

Yahu dünyada viskiden başka içki yok mu?... Süreyya'dan başka gidilecek yer yok mu?... Fiyakadan başka dış tutumu yok mu?... Önce bunlar değişsin, öbür değişikliklere inanacağım, valla inanacağım. En basit şeylerde bile, ayni arabanın çamurda açtığı izden gidilirse, ne umalım, ne bulalım?.. Bunca fantezi eksikliğiyle, insan burnunu bile silemez!

Viski yerine meselâ kımız, Süreyya yerine meselâ Samatyanın eski şairler artığı bir meyhanesine gidiliyor, ve hatunu tevazu yıldızının tatlı ışıltısına bürünmüş bir kodaman görünce, ümitleneceğim gelecekten!

Amaaan, kımız içmeğe yelteneni de gördük!

Oy meselesi bu üstadlarım, oy!

Ne kızıyorsunuz o kadar köpük köpük?... Neninizin neresine dokundu ki?..

Garpta hem sivil nikâh, hem dini nikâh bi'arada oyk mu?.. Ne adamcağızın üstüne üstüne gidiyorsunuz mep'us beyler?... O son zamanlarda o kadar salındı ki, garplara, Almanyalara, «faşinglere», elbetteki garp âdetlerinin bir kısmını benimsiyecekti... Üstelik de o garp âdetleri şih Memed efendinin (Kastamonideki canım) törenlerine uyunca... Seçimi ona gene kazandırırsa şih Memed efendi kazandırır, siz değil!...

Fethi Doğançay'dan bahsediyorum. Meclis arkadaşları nerdeyse kendisini kazığa kakacaklar. Gösterişçidir Fethi Doğançay o kazığı bile altından ister, som altından... İşin içinden çıkamazsınız!...

«Vay imam nikâhı yaptı... Hem de rakı sofrasında.. Vay gelincağızına 500.000 liralık yüzgörümlüğü verdi»yi ekliyorlar! Bu ne demektir biliyor musunuz?..

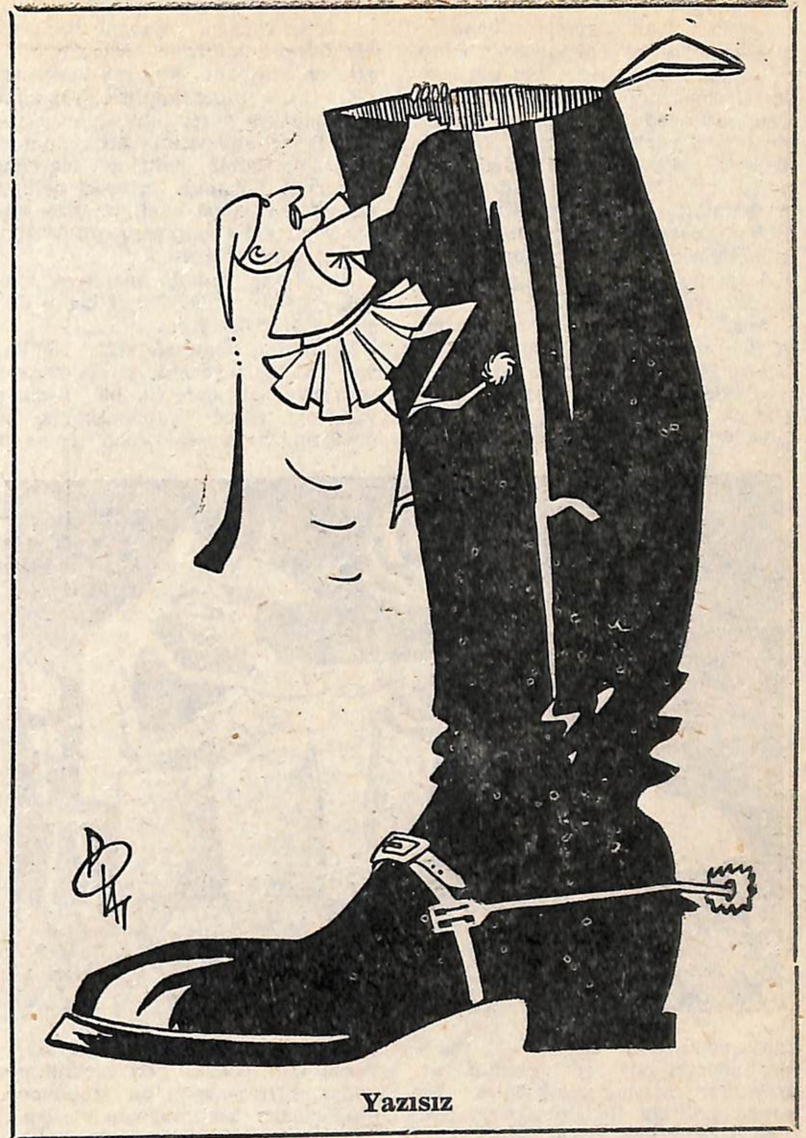
— «Biz birbirimize kefil olup, icralara düşerken... Bu namerd bizi kurtaracağına!..» O «namerd» bile sizi kurtaramaz!

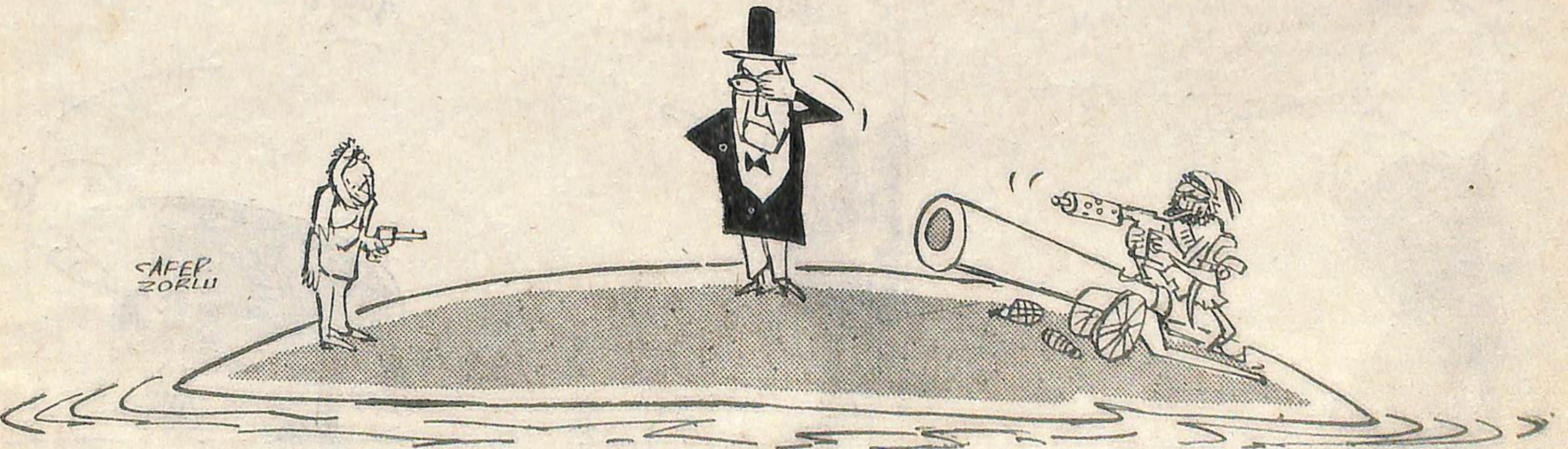
İmam nikâhına falan takılmayın. Oy pazarı bu oy pazarı!.. Tekrarlıyorum, onu kazandıracak siz değilsiniz ki... Şih Memed efendi... Onun törenleri iyi ki yumuşak, iyi ki rakı sofrasında alaturka strip-tease yok!

Olsa?.. Hop hop hop!..

İnanın ki yalnız Fethi Doğançaydan bahsetmiyorum, onu severim çünkü, kendine göre ölmemiş adamdır!.. Sonra aranızda sırf imam nikâhıyla geçineni de var. Niye onlara saldırmazsınız ki?

Nimet ARZIK

Yazısız

Birleşmiş Milletler Kıbrıs'ta rumlara göz yumuyor!. — Gazeteler —

DERT ORTAĞI

ADNAN VELİ

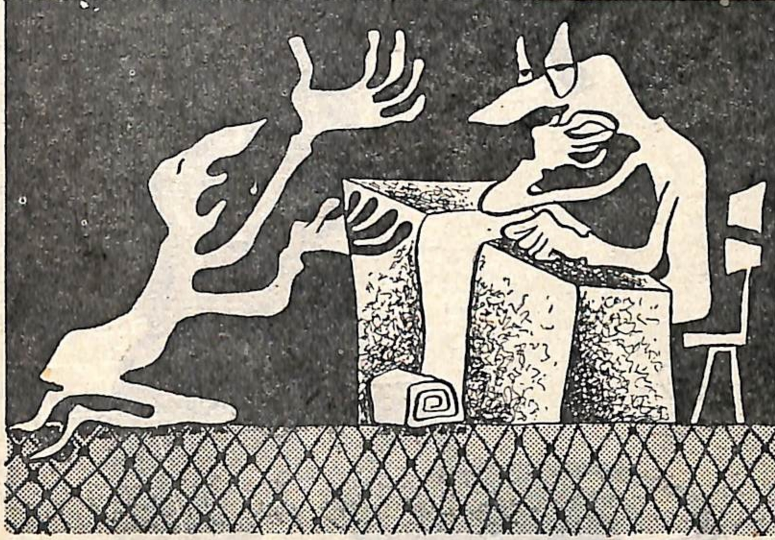
ARASIRA, okuyucularımdan mektuplar alıyorum. Kimi, yazılarım üstündeki düşüncelerini söylüyor. Kimi, yazdıklarımdan gocunduğu için basıyor kalayı, pırıl pırıl parlatıyor beni.. Kimi de derdini anlatıp benden dermanını soruyor. Özellikle bu dertleşme mektupları elimde epi birikti. Bu hafta bunlara cevap vermek istiyorum. Türkiye'deki bütün dertlilerin Marko Paşası, sırf Eşref Şefik olacak değil ya!..

Ankara'dan bir hanım okuyucum, A. R. rumzu ile bir mektup yollamış bana.. Mektubunda diyor ki:

«Beyfendi, bundan sekiz yıl önce, şimdiki kocamla evlendim. Bu evlilik, üç yıl süren, karşılıklı bir sevginin sonucu idi. Bugün, altı yaşında, nurtopu gibi bir oğlumuz var. Kocamın mesleği avukatlıktı. Bu arada politika ile de uğraşıyordu. 1961 seçimlerine girip Milletvekili oldu. Seçildikten sonra da, evine ve çocuğuna karşı ilgisi azaldı. Geceleri, partinin toplantılarına katıldığını, bir takım konuşmalar hazırladığını söylüyor, bazan da «Yurt içinde geziye çıkıyorum» diyerek, evden bir hafta, on gün uzaklaşıyordu. Yuvama ve çocuğuma düşkün olduğum için, bütün bunlardan şikâyet etmedim. Fakat son bir olay, beni birdenbire çileden çıkarıverdi.

Geçen gün mutbakta meşgul olurken, oturma odasından bir takım sesler duydum. Kulak verdim. Küçük oğlum, kendi kendine bir şeyler konuşuyordu. Ayaklarımın ucuna basarak oda kapısının dışına kadar geldim. Orada, beni son derece üzüntüye sürükliyen sözlerle karşılaştım. Oğlum, kendi kendine:

«Yuh eşşoğlu eşşek!.. Hayvan oğlu hayvan.. Deyyus kerata.. Sözünü geri al, kart öküz!.. Vay dana oğlu dana vay!.. Vurun çantayı kafasına.. Alın aşağıya eşşoğluyu..» diye bir takım küfürler savuruyordu. Hemen mutbağa koşarak kocaman bir kırmızı biber kaptım. Oğlanın ağızına süre süre, dudaklarını fosur fosur kabarttım. Ama, bunun yeter bir tedbir olduğunu hiç sanmıyorum. Oğlunun terbiyesi üstüne titriyen bir anne sıfatıyla, size yalvarıyorum. Ne yapmam gerektiğini lütfen bana bildirin..»

Bu yüreği yanık ananın acısını çok iyi anlıyorum. Şimdi kendi düşüncemi söyliyeyim:

Muhterem hanımefendi!.. Ne kadar üzülseniz yeridir. Fakat zaman ve şartlar, ne çare ki, bu sonucu yaratmış. Sizce yapılacak ilk iş, çocuğun, babasıyla olan temasını derhal kesmektir. Çünkü böyle giderse bu çocuk, 1965 seçimlerine kadar, sıfır numara bir külhanbeyi olup çıkar. Yedi yaşında bir çocuğun ilk okula başlarken, Çeşmemeydanı argosuyla konuşması, elbette hoş bir şey değildir. Ancak şunu da ilâve edeyim ki, alacağınız tedbir çocuğa münhasır kalmamalıdır. Babası hakkında da size bir öğüdüm var:

Yoğurdu ayran haline getirdikten sonra, bir salatalığın kabuklarını iyice döğüp, çıkan suyu bu ayranın içine karıştırınız. Sonra içine hafifçe tuz katıp, bunu kocanıza içiriniz. Kocanız uykuya yattıktan sonra, bu sayede ağızı açık kalacak ve horlamıya başlıyacaktır. O vakit, kırmızı biberi tekrar havanda sirke ile döğüp, içine de bir çay kaşığı zaçyağı katıp bir merhem yapınız. Bir pamuğu uzunca bir çöpün ucuna sarıp, bu merheme iyice bulayınız. Sonra, uyuyan kocanızın açık ağzının içine pamuğu sokarak, ağzın içini bu merhemle çepeçevre sıvayınız. Ertesi gün uyandığı vakit, ağzının içinin yara olduğunu göreceksiniz. Böylelikle eşiniz bir ay kadar rahat konuşamıyacağı gibi, sıcak yemekleri yerken de çok sıkıntı çekecektir. Ayni işi üç defa tekrarlarsanız, kocanızı ağızı mazbut bir erkek ağzı haline getirmeyi, büyük ihtimalle başarırsınız. Size iyi günler diler, saygılarımı sunarım.

Nuhkuyusu'ndan Şadiye Leblebioğlu mektubunda diyor ki:

«Evimizin bahçesinden geçen ve yukarı mahallenin kirli suyunu dereye akıtan açık lâğımın kapatılması için, bundan 11,5 yıl önce, Belediye Başkanlığına bir dilekçe vermiştim. Bu dilekçeye cevap almak için, gerek ben, gerek oğlum ve gerekse Nazmiye Hanımın damadı Pertev, 11,5 yıl içinde belki beşyüz sefer Belediyeye uğradık. Kimisi, «Dilekçeni Ecümene sevkettik» dedi. Kimisi «İmâr'a gönderildi» dedi. Kimisi «Fen İşleri'nde ara» dedi. Kimisi «Ay başında gel» dedi. Kimisi «Bize böyle bir dilekçe verilmedi» dedi. Kimsi «Devlet memuruna hakaret edemezsin» dedi. En sonunda da birisi «Dilekçeyi fareler yemiş olabilir» dedi. Hasılı, bizim bahçedeki lâğım, 11,5 yıldır kapatılmadı. Yeniden dilekçe verecek olsam, o da kaybolacak. Ne yapabilirim?.. Bana lütfen bir yol gösterin..»

Sayın Şadiye Leblebioğlu!..

Sizin derdiniz, birçok yurttaşın derdine benziyor. Ulu Tanrının, kimseyi Belediye'nin eline düşürmemesi en büyük temennimiz olmakla beraber, düşenleri de çıkarmıya çalışmak hepimizin boynuna borçtur.

Sizce yapılacak ilk iş, gazeteye bir zayi ilânı vererek «Dilekçemin nerede bulunduğunu, ne durumda olduğunu gören, bilen, duyan varsa, insaniyet namına aşağıdaki adrese bildirsin..» diye yardım istemektir. Bu ilâna rağmen, dilekçeniz gene de bulunmazsa, o vakit Belediye Başkanının Özel Kalem Müdürü Fikri beye baş vurursunuz. Bu zat çok hamiyetli, terbiyeli ve halden anlıyan bir insandır. Hemen ilgililere telefonu açar ve:

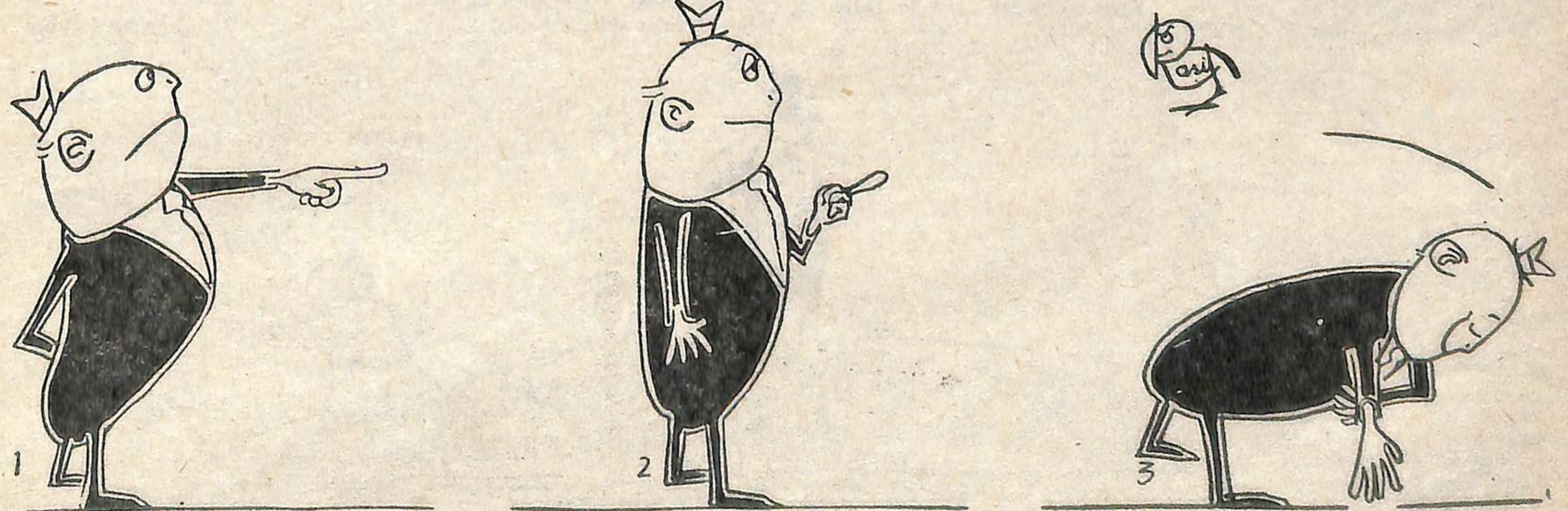
«— Lûtfullah, oğlum!.. Bu bize gelen kaçıncı şikâyet böyle?.. Riyaset makamı, geçende bir tahsisat uydurarak 650 kilo fare zehiri aldırmıştı. Bu zehiri süs için aldırmadı elbet.. Arşivdeki fareler bir yıl içinde 350 dosyayı yerse, aranan evrak tabiî bulunmaz. Sen şimdi Aydın'a da söyle, Betigül Hanıma da söyle, sizin kısımdaki fareleri ya kökünden yokedersiniz, ya da Reis, kapanı alıp yukarıya çıkacak haaaa!...» der.

Oradakiler fare zehirinden çok korktukları için evrakınız şıp diye, bir iki ay içinde bulunur. Buna rağmen gene de netice alamazsınız, Pangaltı'daki emlâk komisyoncusu Mıgırdıç Zartanyan'a başvurunuz. Belediye'de, bir dediği iki olmıyan yegâne zat budur ve nüfuzu çok büyüktür.. Saygılar...

Suadiye'den mektup yazan Kolejli bayan Selmin Pamukoğlu, başka bir konuya ilişiyor:

«Beyfendi!.. Ben tam iki buçuk yıldır, bizim muhitin delikanlılarından Sedat'ı deli gibi seviyorum. Bu genç, son derece terbiyeli, kültürlü, nâzik ve uysal bir insandır. O da bana karşı samimî bir aşkla bağlı olduğunu her fırsatta açıklıyor. Fakat benim ailem, Sedat'la bir yuva kurmamıza razı değil.. Sebep olarak da, Sedat'ın bir evi rahatça geçindirebilecek malî imkâna sahip olmadığını ileri sürüyor. Ben, alçak gönüllü bir hayat içinde de saadeti bulabileceğime inanıyorum. Hattâ bunu arzu ediyorum. Fakat derdimizi kimselere anlatamıyoruz. Son çare olarak, ayaklarımıza koskoca bir demir bağlayıp, kendimizi denize atmayı tasarladık. Fakat son bir kere de, sizin bu konudaki tavsiyenizi sormak istedim. Ne olur, bize acıyın ve yardım elinizi uzatın..»

Sayın Selmin Pamukoğlu!.. Sizin üzüntünüzün, öteki okuyucularımınkine göre, daha kolay giderilebileceğini sanıyorum. Madem ki birbirinizi bu kadar seviyorsunuz, birleşmenizi önliyecek bir kuvvet de yok demektir. Sedat beye benden çok çok selâm söyleyin. Bir gün, evlerinde kimsenin bulunmadığı bir saatte, sizi kendi odasına dâvet etsin. Odada iki bardakla bir şişe konyak veya viski bulundursun. İlkin kafaları çekmiye başlayın. Gözler biraz dumanlanınca yanyana oturup elele tutuşun. Sonra, öpücüklerin en mâsumunu birbirinize takdim edin. Daha sonra ellerinizi de harekete geçirin. Ve daha sonra birbirinize sarılın. Buraya kadar anlaşıldı değil mi?.. Bundan sonrası da kendiliğinden olur, biter. On gün kadar sonra bir akşam, annenizle ve babanızla yemek yerken, birdenbire kusmıya çalışın. Anneniz sizi hemen bir odaya çekip sebebini soracaktır. O zaman utanarak önünüze bakın ve hafifçe mendilinizi yüzünüze kapatıp bir iki hıç-

— Sen!

— Siz..

— Zatıâliniz!..

kırık koyuverin. Kırk sekiz saat için, evde kıyametler kopmasını fazla umursamayın. Kürtaj tazyiki karşısında da, Sedat'ın derhal Savcılığa başvuracağını hatırlatın. Üçüncü gün anneniz ve babanız, vakit geçip de konu komşuya rezil olmamak için, yıldırım nikâhının hazırlıklarına başlıyacaklardır. Bugünkü günde, bütün genç kızlar için evlenmenin bir kuralı haline gelen bu metod daima başarı sağlamıştır. Bundan başka, ağlama, sızlama, tepinme, intihara yeltenme metodları varsa da, hâmilelik metodu en kesin sonucu sağlıyan yoldur. Ve bu yüzden geniş bir tatbikat alanı bulmuştur. Bu sayede evleneceğinize yüzde yüz eminim ama, üç ay geçmeden katiyen boşanmıya kalkmayın. Onu da şu sebeple söylüyorum: Genç kızların, evlilik konusunda, hayallerinde yarattıkları dünya, hayatın gerçekleri için yasak bölgedir. Nikâhtan üç ay sonra tekrar görüşürüz.. Saygılar...

Beyoğlu'nda Hristo Psantaris adında biri, yolladığı mektupta şunları yazıyor:

«Vire Pasam!.. Ben Yunan uyruklu ve Yunan kuyruklu kalmış isem de, doğmuş ve büyümüş İstanbul'dayım. Bizim Taksim'de çok büyük bir bakaliye ve bonmarşe vardir ve ükümet, Yunan uyruklulari udut dışı yapmak karar ilen işler tafsiye etmek için müsade verdiğini gazetada okumuşum. Beni dükânda var belkim iki milyon sermaye ve benim ortak Türk uyruktur. Şimdi ben, benim para nasil alıp da gideceğim?.. Alnımın ter ilen kazanmişim bir milyon, hiç burada bırakmak olur?.. Kuzum pasam, bir akıl veriniz bende..»

Bu mektubu gönderen Hristo'ya benim akıl vermeme pek ihtiyaç olmadığını sanıyorum. Ama, ille de düşüncemi soruyorsa, söyliyeyim:

Bir kere, hükûmetin bu kararı, kimseyi tedirgin etmek için alınmamıştır. Paranızı yurt dışına çıkarmak için gerek Beyoğlu'nda, gerek Sultanhamam'da çalışan birçok teşkilât vardır. Bunlar rahatça, yurt dışına para çıkarmaktadırlar. Yakalananlar, bunların binde birini bile aşmaz. Sonra siz, bu hususta niye zorluğa uğradınız?.. Öteki Yunanlılar, pekâlâ, paralarını son meteliğine kadar kaçırabiliyorlar. Yurt dışına çıkarılanlardan, şimdiye kadar Türkiye'de on kuruş bırakan oldu mu?.. Tekrar gelmek ümidi içinde bulunanlar ise, Türk uyruklu karılarına veya akrabalarına bütün işlerini devrediyorlar. Beyoğlu'ndan birçok mağazanın sahibi sürgün edildiği halde, buradaki dükkânlar, pekâlâ tıkır tıkır çalışıyor. Kan emmiye de rahatça devam edebiliyor. Geçenlerde malî polis tarafından, dört buçuk milyon lirayı yurt dışına kaçırdığı için sahibi yakalanan dükkâna ne oldu?.. Yılda iki milyon lira kazanıp onbeş lira vergi veren bu dükkân, gene vapur gişesi gibi çalışıyor. Gene rahat rahat avantasını çıkarıyor. Gene kanunların himayesinde, gene ticaret hürriyeti içinde...

O bakımdan, sizin tasalanmanız için sebep görmüyorum ben.. Yalnız, burada yapacağınız hırsızlıkların küçük çapta kalmamasına dikkat etmelisiniz. Çünkü küçük hırsızlıklar çok çabuk meydana çıkar. Büyük hırsızlıklar daha garantilidir.

Sonuç olarak şunu söyliyeyim: Burada, ticaret yoluyla çalıp çırparak edindiğiniz servetler konusunda bir endişeniz olmasın. Çünkü bizim hükûmetin yüreği zaten yufkadır ve bu yüzden siz, o yufkadan yakında börek yapmıya da kalkacaksınız.

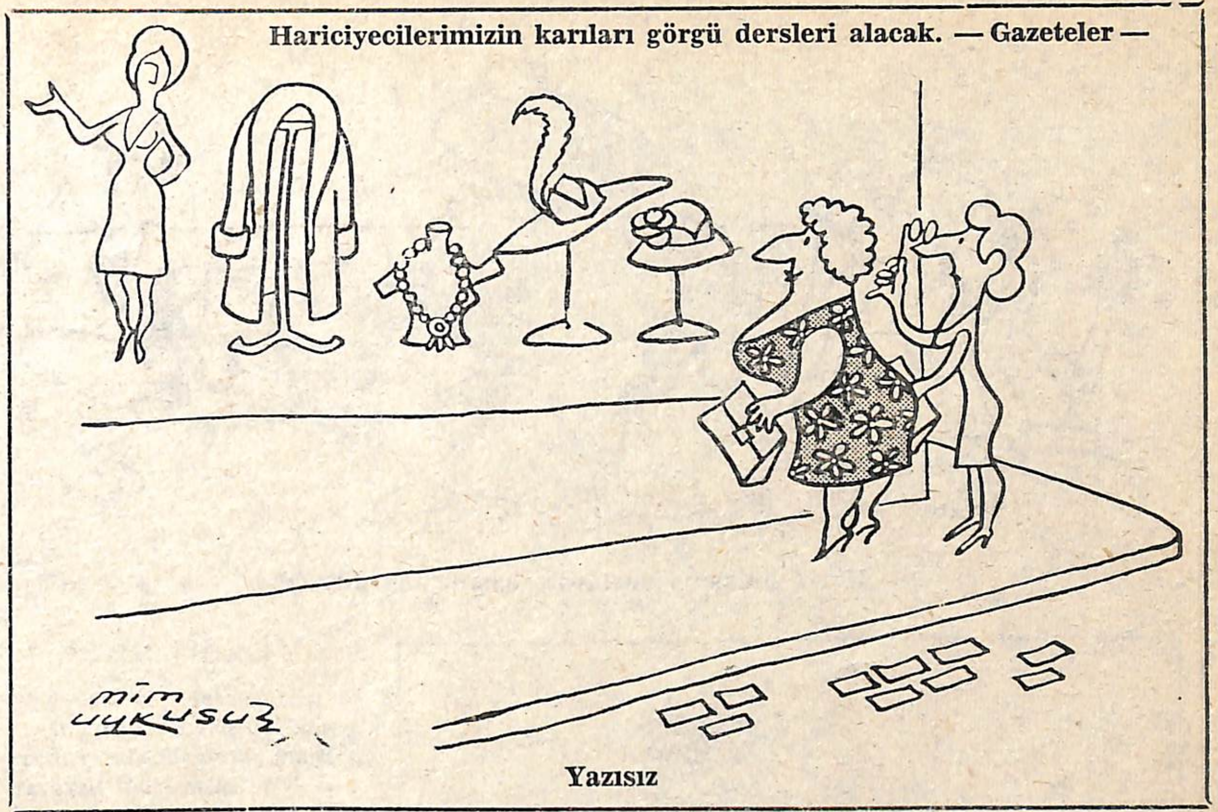
Eğer burada kazandığınız serveti, mutlaka Yunanistan'a taşımak kararında iseniz, o zaman başka yollardan faydalanmanız gerekiyor. Buna rağmen gene de bir zorluğa uğrarsanız, Fener Patrikhanesine müracaat ediniz. Herhalde size de, sıkıntılarınız konusunda bir yol gösterirler.

Size saygılarımı sunamıyorum. Çünkü bunca yıldır, benim de kanımı emdiniz..

Bu haftalık, mektupların bu kadarına cevap vermiş oluyorum. İleride öteki mektupları da cevaplandırırım.

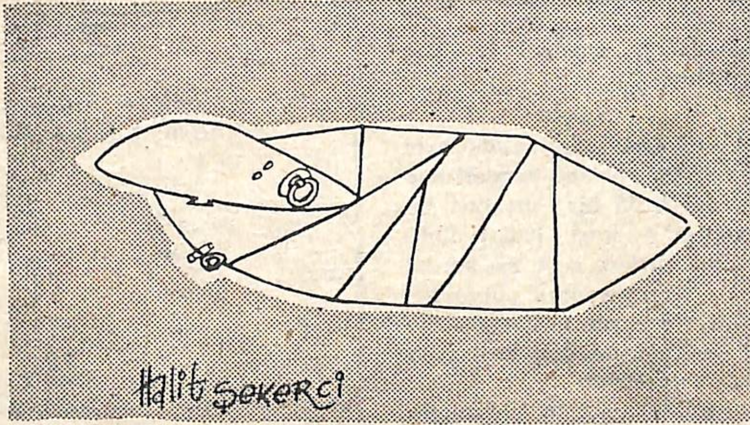
Adnan VELİ

Hariciyecilerimizin karıları görgü dersleri alacak. — Gazeteler —

Yazısız

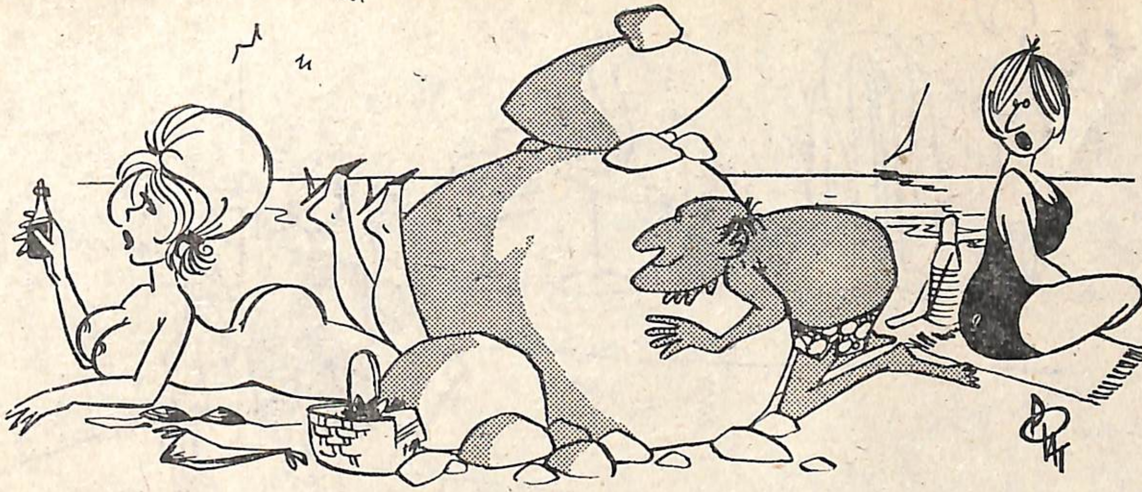
Her çocuk 4000 lira borçlu doğuyor. — Gazeteler —

«Borç senedi»

— Politika hayatına atılmaktan başka çare kalmadı baba...
— Ulan yine mi sınıfta kaldın?..

— Herif, dolaşma oralarda, başına taş düşecek!

— Aaa... Bu adam da fazla sulanmağa başladı!

Yüzen saat

Deli, saatini hastane bahçesindeki havuza atmıştı. Bunu gören arkadaşı sordu:

— Niye attın saati havuza?

— Nasıl yüzdüğünü görmek için..

— Peki, kurdun mu?

— Hayır.

— Deli, kurmadan yüzer mi hiç!..

Suçlu

Bir özel toplantıda evin genç kızı, piyano konseri vermişti. Ünlü bir piyanist de, konseri sonuna kadar dinlemişti. Bitince, genç kza sordu:

— Kimden ders aldınız?

Kız gururla,

— Hiç kimseden, dedi. Kendim öğrendim.

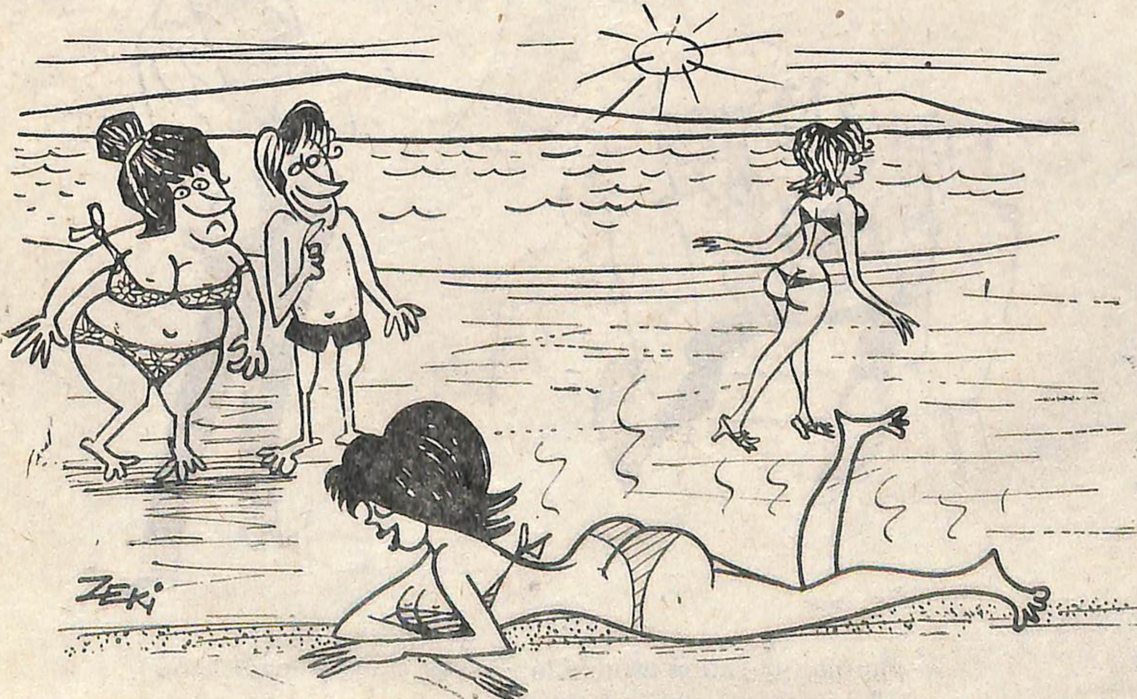
— Çok memnun oldum, dedi piyanist.

Kız sevindi:

— Sahi mi?

Üstad, nezaketi elden bırakmıyarak cevap verdi:

— Tabii... Böylelikle hiçbir meslektaşımın sizinle suç ortağı olmadığını anlamış bulundum!

— Uzaktan güzel görünüşüne inanma karıcığım, gel, yanına gidelim de bak, kimbilir, ne çirkin şeydir!

Şekerli DUDAK BOYAS

— Hastaların şekerleri yükse boyasından kullanma!

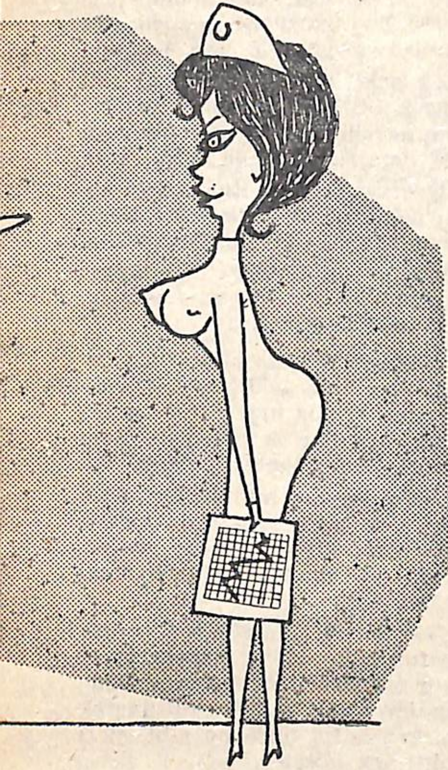

Y

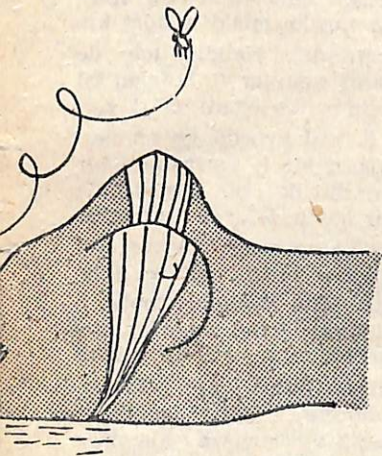

— Darılma karıcığım, mıyorum!

yapıldı... -gazeteler-

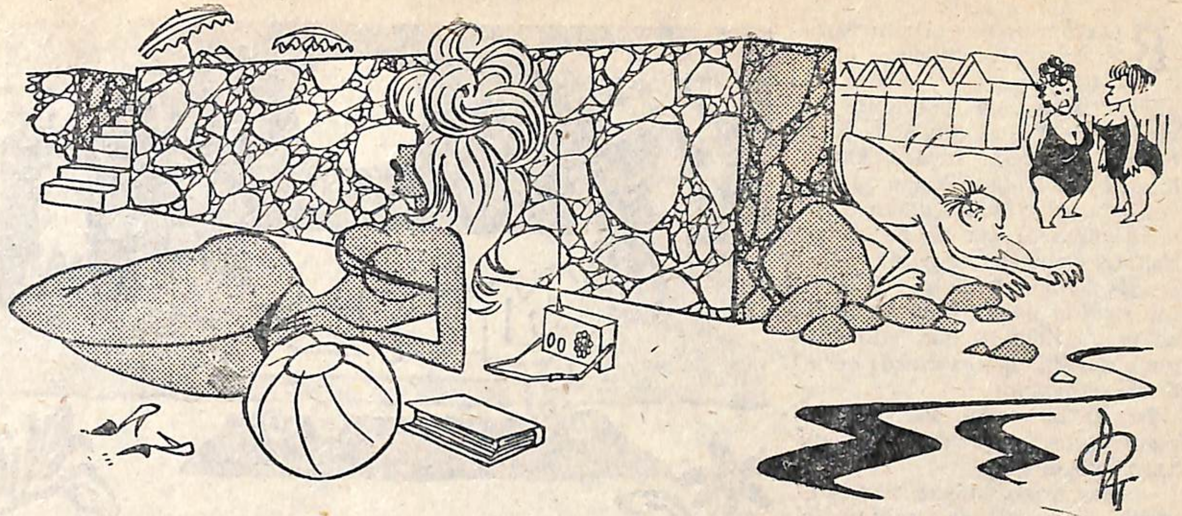
...ve başladı.. Bir daha bu dudak

z

...udak boyasının tadına doya-

— Yine bir koku aldı galiba, fare gibi duvar diplerinde dolaşıyor!

Yaz modası

Plâjda karşılaştılar. Biraz havadan sudan konuştuktan sonra, arkadaşı,

— Geçmiş olsun, dedi. Karınızın rahatsızlığına gerçekten çok üzüldüm.

Öteki, şaşkın,

— Anlamadım, dedi. Karım hasta mı? Bir yanlışlık olacak, şimdi demir gibi yanımdaydı.

— Fakat az önce yanımızdan geçti. Öyle öksürüyordu ki, herkes dönüp dönüp ona bakıyordu.

Adam sinsi sinsi güldü:

— Üzülme azizim. O öksürük nöbeti hastalıktan değil, yeni aldığı 1964 modası mayoyu herkese göstermek içindir!

* * *

Kahve

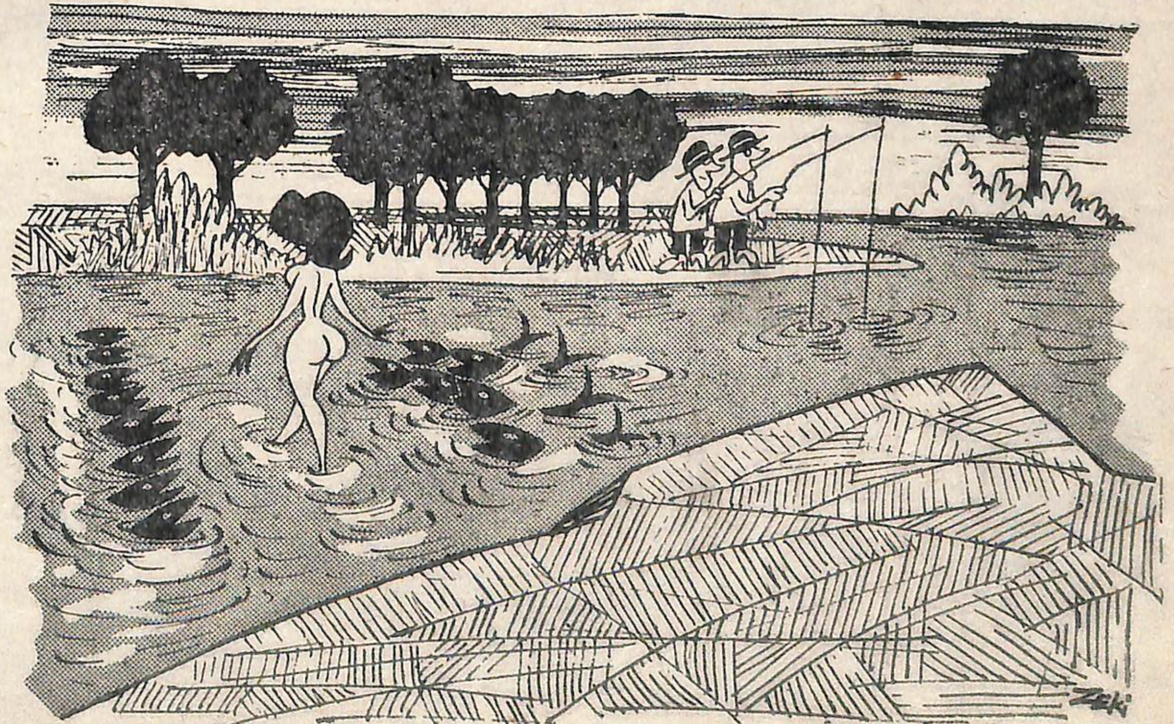
Müşteri, garsona:

— Bana bir kahve getir, ne şekerli, ne sade, ne fazla sıcak, ne de soğuk ne çok koyu, ne de çok açık olsun!

— Fincanı çiçekli mi olsun, düz beyaz mı?..

Yazısız

— Tuta tuta gölde balık mı bıraktık!

KÜÇÜK BİR BAHAR TEMİZLİĞİ

Ephraim Kishon'dan: Semiramis Aydınlık

BİZİM meşhur «Hamursuz» bayramımız bilhassa ortodoks Museviler tarafından büyük merasimle kutlanır. Bu vatandaşlar bayramdan önce evlerini kilerden tavana kadar temizleyip, kıştan kalan pisliği yok ederler. Benim ailem ortodoks olmadığı için biz bu kadar külfete girmeyiz bayram dolayısiyle... Bizim evde bu son «Hamursuz» da neler olup bittiğini anlamanız için en iyisi günlüğüme karaladığım şu satırları beraberce okuyalım:

Pazar: Bu sabah kahvaltı sırasında, kadınların en iyisi olan karım şöyle dedi:

— Hamursuz olsun olmasın, bahar temizliği mevsimi geldi; büyük işe kalkışacak değilim, bu hem çok para hem zaman ister. Sırf bayram geldi diye değil, temizlik aslında eşsiz bir fazilet olduğu için derhal paçaları sıvayıp evi tertemiz edeceğiz. Kocacığım sen bana sadece iki sağlam süpürge al... Eskileri işe yaramaz hale geldiler zira..

— Memnuniyetle! diye cevap verdim ve derhal en yakın süpürgeciye koşup oradan uzun samur saçlı, süslü püslü iki güzel süpürge satın aldım. Tutumlu ve akıllı karımın ev kadınlığına bir daha hayran kalmıştım doğrusu...

Dönüp geri geldiğimde evimizin kapısından dışarıya tatlı mırıltılar çıkararak akmakta olan bir derecikle karşılaştım. Kadınların en beceriklisi olan karım tozu süpürmeden evvel döşemeyi biraz ıslatmak gibi çok isabetli bir karar vermiş ve bu gaye ile bir yardımcı bir de su taşıyıcı iki kadın tutmuştu:

— Bir gün içinde hallederiz! dedi sevgili karım bana.

Buna gönülden memnun oldum tabiî. Bazı teknik sebepler dolayısıyla o akşam, o güne kadar alışmadığım bir yemek, rafadan yumurta vardı sadece... Ayrıca öğleden sonra camlar, çerçeveleri ile birlikte, temizlenmek üzere yerlerinden çıkarılmışlardı. Bunlardan bir ikisi kışın çok şiddetli rüzgâr estiğinde hafifçe gıcırdarlardı. Eve çağırılan çilingir rezelerin tamamen eğrilip eskidiğini yenilerine ihtiyacımız olduğunu söyledi ve Yafa'daki Fuhrman demir ve çelik eşya firmasından yenilerini almamı sağlık verdi. Çilingir gibi çok meşgul bir şahsiyetin Yafa'dan bu alış verişi bizzat yapması imkânsız olduğu için ben yola düştüm ve Yafa'ya gittim.

Pazartesi: Öğlene doğru Fuhrman firmasından eve döndüm 27 lira verip halis Belçika malı rezeler satın almıştım. Fuhrman 1.20'ye İsrail malı rezeler de bulunduğunu, ama bunların dayanmadığını söyledi:

— Belçika malı, ömrünüz boyunca gider; diye teminat verdi, dikkatli kullanırsanız beş yıl bile dayanır!..

Mırıltılarla akan derecik orta şiddette bir ırmak haline gelmişti. Badanacı bütün kanape ve koltukları hole yığdığı için evin kapısından içeri girmem kabil olmadı. Holün eşyası mutfakta, mutfak levazımı banyoda, banyodakiler ise terasta idi. Açık bir pencereden atlamak istedim ve kendimi söndürülmemiş bir kireç fıçısı içinde buldum. Biricik karım:

— Düşündüm, dedi, fırsat bu fırsat, hazır işe girişmişken duvarları badana ettirmeyi de uygun buldum; zira pek kirliydiler. Düşün kocacığım Egon amcamız gelince ne şaşıracak!..

Evin beyi olmam dolayısıyla rıza göstermem gerekiyordu; karım işin ticarî taraflarını halletmek üzere beni badanacı ile tanıştırdı; kapılar dahil 500 liraya sulh olduk. Çilingir ise getirdiğim rezeleri gözden geçirdikten sonra «bunların 2 inç oldukarını, kendininse 3 inçlik reze ısmarladığını» söyleyip beni tekrar Fuhrman'a gönderdi. O gece karım ayak ucunda koca bir Encyclopedia Brittanica olduğu halde oğlumuz Rafi ile kütüphane rafında uyudu. Ben ise Rafi'nin beşiğine büzüldüm, ama ayaklarım sığmadığı için bir türlü uyuyamadım. Akşam yemeği: haşlanmış yumurta.

Salı: Fuhrman «benim verdiğim rezeler tam 3 inçtir» deyip beni tekrar eve gönderdi. Bahçede yeni açılmış içi boya dolu bir çukura düştüm ve evimizin koridorunda güç belâ temizlendim. Banyonun bütün çinileri sökülüp türkuaz rengi yeni çiniler konmakta olduğundan (350 lira) bu koridoru banyo gibi kullanıyorduk. Biricik karımın pek haklı olarak belirttiği gibi insan böyle ufak tefek şeyleri yaptırmak için hayatta bir veya iki defa fırsat bulabilirdi. Atan sigortayı tamir etmesi için çağırdığımız elektrikçi bir Bergman şalteri, bir Fleischman kontağı bir de Goldfisch emniyet anahtarına ihtiyacımız olduğunu belirtti (180 lira).

Çilingir Belçika rezelerinin hakikaten 3 inç geldiğini kabul etti ama İngiliz inçi ile.. O ise Alman inçi demek istemişti. Beni tekrar Fuhrman'a yolladı. Badanacı ise tam mutfak tavanının ortasına geldiği sırada birden bir ücret arttırımı talep etti sebep olarak da şu açıklamayı yaptı:

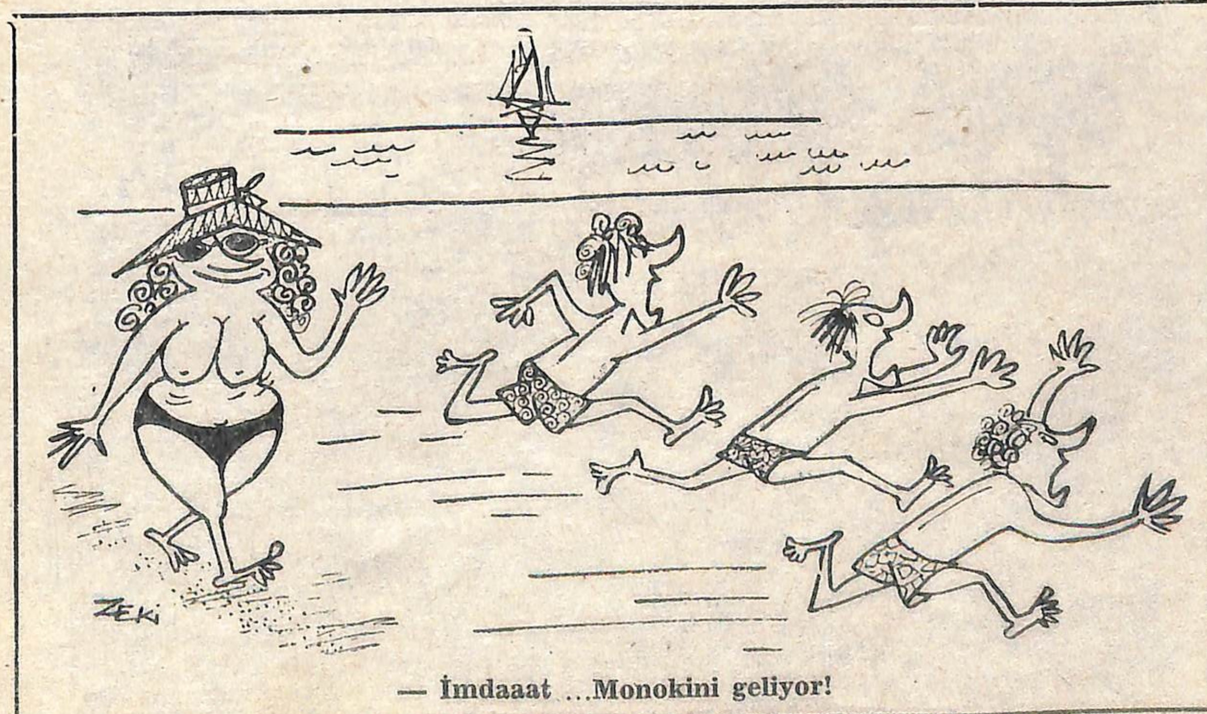
— Ben Hamursuz'dan birkaç hafta önce daima yüksek ücret alırım. Zira herkes hamursuzda fiatlar artacak diye düşünerek birkaç hafta önce bu gibi işleri bitirmek isterler.

Ben de bu haftalar içinde fiatları arttırırım tabiî...

Haklıydı adam! Zamdan başka özel bir cins kontrplâk, meşhur bir marka cilâ'dan dört kutu ısmarladı. Kendisi için de Amerikan sigarası ve İtalyan işi bir hasır şapka istedi. Dört yardımcı ile çalışıyordu ve bu neşeli delikanlılar iş sırasında bir ağızdan büyük bir gürültü ile şarkılar söylüyorlardı. Uyku meselemiz en sonunda kolayca halledildi. Ben bizim elbise dolabındaki bütün elbiseleri toplayıp buzdolabına tıktım, boşalan dolabı ise balkona sırtüstü yatırıp naftalin kokuları arasında uykuya daldım. Rüyamda ölmüş olduğumu ve cenaze alayımın başında, bir elinde semaya doğru yönelmiş uzun bir fırça taşıyan bir badana işçisinin yürüdüğünü gördüm. Zavallı karıcığım büyük bir sabırla o geceyi çamaşır sepetinde geçirip sabahleyin pespembe ve hayat dolu bir şekilde uyandı.

Çarşamba: Fuhrman İngiliz inçi ile Alman inçi arasında hiçbir fark olmadığını söyleyip beni kapı dışarı etti. Bunu çilingire anlattığım zaman biraz düşündü ve sonra «aslında bizim ne demeye kalkıp yeni reze aldığımızı anlamadığını, eskilerini pekâlâ kullanabileceğini» belirtti. Pencere rezeleri olmadan artık eve giremiyeceğimiz aşikâr olduğu için kendisine cevap vermemeği tercih etim. Öğleden sonra hiç tanımadığım yeni bir adam döşemelerimizi sökmeğe başladı. Uzun zamandır karıcığım açık renk döşeme ister durdu (340 lira).

— Bir de bunu yaptıralım artık tamam! diyordu sevgili karım. O güne kadar tam 17 usta benimle pazarlık etmişlerdi. Bu

— İmdaaat ...Monokini geliyor!

Modacı — Buraya kadar bayan!

arada iki oda arasındaki bir duvarı yıkan duvarcı korkunç bir gürültü hasıl ediyordu. Karım durumu açıkladı:

— Ev sahibimizle görüştüm, bildiğin gibi kendi değerli bir mimardır. Bana senin çalışma odanla Rafi'nin odası arasındaki duvarı yıktırmamı tavsiye etti. Böylece nihayet büyük bir misafir odasına kavuşuyoruz. Eski misafir odası ise fuzulî, onu bir duvarla ikiye böldük mü sana ve Rafi'ye birer oda kazanacağız...

Çok parlak bir fikirdi tabiî... Ama ben kendi odamı emniyete almak için kurt yeniği bir direk bulup odanın ortasına diktim önüne de bir dolap dayadım. Ne olur ne olmaz! Ev sahibimiz (120 lira) bana (212 lira) mutfağı, banyo üzerine rastlayan tavan arasına nakletmemi (500 lira) sağlık verdi. Ben de, evde ufak bir bahar temizliği dolayısıyla bir iki küçük değişiklik yaptırmakta olan karımla konuşmasını tavsiye ettim. Karım o akşam kendini pek iyi hissetmiyordu. Yemek listesi: iki yumurta.

Perşembe: Bugün Fuhrman'dan dönüşte eve gitmedim. Geceyi parkta bir bank üzerinde geçirdim ve gayet rahat uyudum. Sabah kahvaltısı olarak biraz yeşillik ve parkın fıskıyesinin suyu... Kendimi yeni doğmuş gibi hissediyorum.

Cuma: Eve geldiğimde beni büyük bir sürpriz bekliyordu. Bir zamanlar evimin bulunduğu yerde şimdi koca bir çukur ağzını açmış âdeta esneyerek yüzüme bakıyordu. İki arkeolog evimin ilginç kalıntıları arasında eşiniyorlar, polis, hâtıra meraklısı ahaliyi zaptetmeğe uğraşıyordu.

Kadınların en kurnazı karım:

— Düşündüm, dedi; bu temizlik vesilesiyle her şeyi yıkıp yeniden inşa ettirmek en akıllıca hareket...

— Çok haklısın hayatım, dedim, ama keşke Hamursuzdan sonrasını bekleseydik çok daha ucuza mal olurdu bize...

....

Şimdi muhakkak olan şey şu: Evimizde kışın kirinden eser yok artık...

Ephraim Kishon'dan çeviren:
Semiramis Aydınlık

Monokini modasından sonra:

Yazısız

Yatak

Jules, şehrin dışında oturan akrabalarını ziyarete gider. Gece geç vakit veda edeceği sırada şiddetli bir fırtına ve yağmur başlar. Ev sahipleri Jules'ü bu berbat havada bırakmazlar ve bir yatak hazırlarlar.

Ertesi sabah ev sahibi Jules'e sorar;

— Geceyi iyi geçirdiğinizi tahmin ederim, yatak şahane değildi ama...

— Evet, doğru, ben de arada bir istirahat etmek için kalktım!.

* * *

Cinzano

Birer bardak Cinzano devirdikten sonra Jean Marc'a:

— Haydi dedi, bir el kâğıt oynıyalım!

Barın dibindeki bir masaya yerleştiler. Yarım saat sonra Marc;

— 300 frank kaybettin Jean dedi,

Jean ceplerini karıştırdı:

— Şimdi yanımda yok dedi, sonra veririm.

— Nasıl? Yanında paran yok mu?...

Utanmıyor musun sen?.. Şimdi ben içkinin parasını nasıl ödiyeceğim?...

* * *

Kaç tane?...

Robert karısının kulağına:

— Benden önce kaç erkek sevdin? diye fısıldadı.

Karısının bir şey söylemeden durduğunu görünce bir pot kırdığını zannederek;

— Özür dilerim, sevgilim, bilmiyerek sana hakarette bulundum galiba?

— Ziyanı yok, şekerim, saymayı bitiremedim de..

* * *

Anlayış

Delikanlı, kızı arabasına almış, götürüyordu. Şehrin dışına çıktıkları zaman kız birden sevgilisinin kolunu tuttu:

— Bak şekerim, dedi. Manzara ne güzel, etraf ne tenha. Şayet motorda arıza yapmağa niyetin varsa, tam yeri işte!

Dünden Bugüne

DERLEYEN: Kudret Sinan

Edebiyatta Mizah

Karışan sesler

BİR gün Koca Rağıp Paşa, çağının ünlü şairi ve kendisinin de özel sofra arkadaşı olan Haşmet'i yanına çağırdı.

«— Haşmet Efendi, dedi. Yıllardır beraberiz. Gerçi şairden pek de başarılı bir devlet adamı olmaz ama işte ben de iyi kötü şair olduğum halde devletin en büyük makamı başında bulunuyorum. Belli olmaz bir gün sen de sadrâzam olabilirsin. İyisi mi ben seni bu önemli işlere yavaştan yavaştan alıştırayım; ne dersin?»

«— Vallahi efendim, ben haddimi bilirim. Bana kalırsa bu hususta siz hiç zahmete girmeyiniz.»

Oysaki o gün Rağıp Paşa'nın önemli işleri vardı; bunlardan bir kısmını kendi görerek, ötekileri - Derecelerine göre - yakınlarına gördürecekti. Bu sebeple ısrar etti:

«— Olmaz Haşmet Efendi, alışacaksın. Bugün seni falan konudaki bir komisyonun toplantısına başkan yapıyorum. Benim yerime orada bulunacak ve müzakereleri yöneteceksin.»

Haşmet, çaresiz, kabul etti; komisyona gidip başkanlık yerine geçti oturdu. Ama ortalık öylesine karma karışıktı, öylesine ana baba günü idi ki bir iki dakika geçmeden sıkıntıdan terlemeğe bocalamağa başladı. Her ağızdan bir ses çıkıyor, herkes konuşuyor, kimse kimseyi dinlemiyordu. Şair; bağırıyor çağırıyor, ellerini yumruk yaparak önündeki rahleye vuruyor, lâkin biçarenin çabalamalarını kimse umursamıyordu. Artık eni konu cesareti kırılmıştı. Başına sardırılan bu belâlı işten nasıl sıyrılacağını kara kara düşünürken, birden dışarıda içerideki bastıran bir kıyamet koptu. Meğer toplantıya eşekleriyle gelen bir kısım üyelerin dışarıdaki hayvanları birbirlerine girmişlermiş. Pencerenin altında bir tepişme bir anırtıdır gidiyordu.

Haşmet, bu dış gürültünün etkisiyle bir an için susuşan üyelerin bu sessizliğinden faydalanmayı ihmal etmedi:

«— Efendiler; bilhassa rica ediyorum, birer birer konuşunuz, dedi. Çünkü dışarıda zırlayanla içeride dırlayanların sesi o kadar karışıyor ki hiçbirinizin neler söylemek istediğinizi bir türlü anlıyamıyorum.»

⊙

Özdeyişlerde mizah:

Herkesin kendisinden bahsettiği bir meclis kadar tatlı ve eğlenceli bir yer yoktur. Çünkü böyle bir mecliste asla kötü söz ler işitilmez.

— Lamartin —

Aşk istiyen bir kadına dostluk göstermek, ona yapılacak hakaretlerin en büyüğüdür.

— Froucher —

Erkek — Artık sonbahara evleniriz...
Kız — Neden şimdi değil de sonbahara?
Erkek — Bırak da şu yazı eğlenceli geçirelim!

Eski Şiirde Mizah

Eşek ve Gem

Türk şiirine modern hicvi ve sosyal hicvi getiren isimlerin başında Namdar Rahmi Karatay gelmektedir. Değerli bir Türk aydını olan rahmetli yazarın bu alanda gerçekten başarılı denemeleri bulunmaktadır. Aşağıdaki parçalar «Eşek ve Gem» başlıklı manzumesinden alınmıştır.

Benim ağzım pek yandı, aman siz dikkat edin;
Yalnız lâyık olan adama hürmet edin.
Haddini kim bilmezse ona hakaret edin,
Ele alçak durmayın, onu hakikat sanır,
Eşeğe gem vurmayın, kendisini at sanır.

Pehpehler, pohpohlarla çok itleri at yaptık,
Uçurduk taa göklere, alkıştan kanat yaptık;
Hiç yoktan başımıza koca saltanat yaptık,
Üstüne çul vursanız, it onu kanat sanır,
Eşeğe gem vurmayın, kendisini at sanır.

Gösterme karda gez de kimseye izlerini;
Kıymet bilmiyenlere arzetme cevherini,
Varlığını belli et, açmadan her yerini;
Bir hamal kayığını serhoş bilmez yat sanır,
Eşeğe gem vurmayın, kendisini at sanır.

Sözü yerinde söyle, demiri tavında döv,
Döveceğin adamın yüzüne tükür de söv;
Öveceğin adamın, yüzüne tükür de, öv;
Yüzüne tükürmezsen onu iltifat sanır,
Eşeğe gem vurmayın, kendisini at sanır.

Tarihte Mizah

Adalet

BİLİNDİĞİ gibi, Mısır, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir vilâyeti olmadan epeyi önceleri de çeşitli Türk beyliklerinin elindeydi. Bu beylikler zamanında Mısır'da kadılık ve vezirlik yapmış çok ünlü bir kişi vardır. Adı Karakuş'tur. Karakuş'un adının tarihe mal oluşu onun değerli ve başarılı bir devlet adamı olması sebebiyle değildir. Aksine, o, sadece günü nü gün eden, basit ve değersiz bir kişidir. Fransızların «Silhouete»i, nasıl sadece şahsiyetsizliği yüzünden, adını - Hem de bir lûgat olarak - tarihe ve edebiyata maletmişşe, Karakuş da sırf mantıksız ve saçma davranışları yüzünden kendisini unutulmuş bir kişi olmaktan kurtarmıştır.

Karakuş'un, gerek kadı iken verdiği hükümler; gerek vezir iken yaptığı işler arasında inanılmıyacak kadar gülünç ve garip olanları vardır. Bunun hâtırası olarak, dilimizde «Hükm-i Karakuşi» şeklinde, mantıksızlıklar karşısında kullanılagelen, bir deyim yer etmiştir.

Karakuş'la ilgili pek çok anılardan biri şudur:

Karakuş, Kahire'de kadı iken, bir gün birbirinden dâvacı bulunan iki kişi gelir; şiddetle birbirini suçluyarak, ondan adalet isterler. Kadı efendi, gelenlerin ikisini de ayrı ayrı dinler. Çok cerbezeli olan dâvacılar; öyle ağzı kalabalık konuşurlar, bir birlerini öylesine suçlar, kendilerini öylesine savunurlar ki; zavallı adam bir türlü işin içinden çıkamaz. Haklının hangisi, haksızın hangisi olduğunu tâyin etmekte gerçekten bir zorluk çeker. Tarafları bir daha söyletir, bir daha dinler. Olmayınca işi başka yönden tekrar ele alır; fakat faydasız. Ne yaparsa yapsın, taraflardan hangisinin suçlu hangisinin suçsuz bulunduğunu açığa çıkartamaz. Artık yapacak bir iş kalmadığı kanısına varınca, falakacıyı çağırır; dâvacıların ikisini de yere yatırıp bağırta bağırta ikisine de müthiş bir dayak attırır; ardından:

«— Mahkeme son buldu, hadi gidin bakalım!»

Diye onları savdıktan sonra, saatlerdir şaşkınlıkla kendisini seyreden yanındakilere:

«— Biliyorum vallahi; der. Bu keratalardan biri masum, öteki suçlu. Ama gelin görün ki bunlardan hangisinin suçlu, hangisinin suçsuz olduğunu bir türlü kestiremedim. Öylece yollasam, suçlu cezasız kalacaktı. Bu arada masum da dayak yedi amma, hele şükür, öteki de cezasız kalmadı ya!..»

⊙

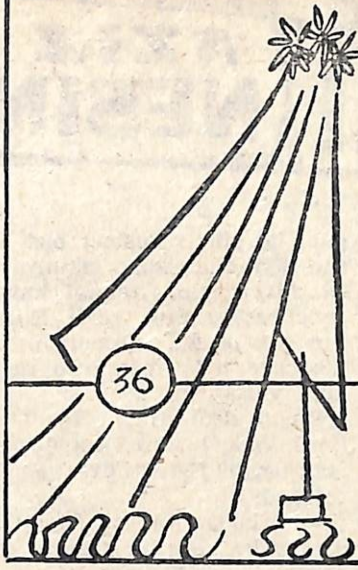
Saadet!

Kötü bir kalb ve sağlam bir mide: işte mesut olmanın tek çaresi.

— Volter —

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR
ÇİZEN - TURHAN

ABLA... BASİT BİR BAŞ AĞRISI DİYE BENİ KANDIRAMAZSIN. NE OLDU?... BENDEN DE GİZLİYECEK KADAR MÜHİM BİR ŞEY Mİ?...

GİZLİ İŞLERDEN HİÇ HOŞLANMADIĞIMI ÇOK İYİ BİLDİĞİN HALDE NİYE ISRAR EDİYORSUN NESRİN?

BİR BİLDİĞİM VAR Kİ ISRAR EDİYORUM ABLACIĞIM... BİR ŞEYE ÜZÜLMÜŞ OLACAKSIN SEN. HEM DE ÇOK ÜZÜLMÜŞ OLACAKSIN... YOKSA

KAPI ÇALINIYOR... BAK BAKALIM KİMMİŞ...

BABA... ABLAM ANSIZIN EVE GELDİ. BANKADA HASTALANMIŞ... BASİT BİR BAŞ AĞRISI... SICAKLARDAN FİLAN DİYOR AMA. BU İŞDE BİR İŞ VAR...

NE DİYORSUN?... MÜHİM BİR ŞEY Mİ?.. HEMEN DOKTOR ÇAĞIRALIM.

BANKANIN DOKTORU BAKMIŞ... ABLAMI BİR ARKADAŞI GETİRDİ EVE. İLAÇLARINI DA ALMIŞ. ONA BAKARSAN UFAK BİR BAYGINLIK.

PEKİ AMA SEBEP NEYMİŞ KIZIM?...

SEBEBİNİ BİLİYORUM AMA, SÖYLEYEMEM BABA... İMKÂNI YOK SÖYLEYEMEM...

BANA.. BABANA DA MI SÖYLEYEMEZSİN?

BANA BAK!.. ABLAN MADEM HASTA... GÜRÜLTÜ ÇIKARMAYALIM ŞİMDİ... KONUŞ!...

AMA BABA... SÖYLİYEMEM DEDİM YA... KABAHAT HEP ŞU İRFAN BEYDE...

BEN DE KALKMIŞ SENİNLE VAKİT KAYBEDİYORUM BURADA... GEVEZENİN BİRİSİNDİR SEN ZATEN... KABAHAT İRFAN BEYDEYMİŞ...

MADEM İNANMAYACAKTIN... NE DİYE ISRAR EDİP KONUŞTURDUN BENİ BABA?...

DEVAMI VAR

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 29 —

Yaz gelince, bizim işler bozuldu; çünkü düğünlere yazın kesat giriyor. Halbuki sigara paramızı bile düğünlerden çıkarıyorduk. Yazın, o büyük, lüks salonlarda düğün yapmıyorlar.

O kadar sefalet içindeydik ki, ben artık, ne olursa olsun memlekete dönmeye karar vermiştim. Sonra efendim... Bu hayat çok tuhaf, anlaşılmaz bir muamma. O zaman dönüp memlekete gitseydim, hayatımın istikameti değişecek, belki de taşralı bir çiftçi olup kalacaktım. Memlekete dönmek için bir yol parası arayıp duruyorum.

Bir gün Şadan'la... Aman Eşref diyecektim... Eşref'le serseri serseri dolanırken, Gümüşsuyu'ndan aşağı iniyoruz, sol önümüzde, kurbağa biçiminde, kırmızı renkli, gayet lüks bir hususi araba durdu. Biz de gayet tabii arabaya yol verdik. Ama araba gitmiyor, boyuna klâkson çalıyor. Baktım, direksiyonda kanarya sarısı saçlı bir kadın, yanında bir kız daha... İkisi de bize bakıp gülüyorlar. Yahu kim bunlar? İçerden arabanın kapısını açmazlar mı?

— Merhaba... Gelsenize çocuklar... Nereye gidiyorsunuz?

Ben çarpıldım, ağzımdan lâf çıkmıyor. Şa... Şe... Şe... Eşref'in ağzı kalabalıktır bereket versin. Kızlarla konuşmaya başladı. İşimiz varmış acele de kızların arabasına binemezmişiz. Ama müsait bir zamanda onlarla buluşmalıymışız, en yakın zamanda... Kızların telefon numarasını aldı; onlara telefon edip buluşacağız.

Kanarya sarısı saçlı olanı arabayı sürerken, bir isim söyleyip,

— Selâmlar... dedi.

Araba gitti. Yahu kim bunlar? Biz düğünlerde o kadar çok insan tanıdık ki, işte onlardan ikisi olacak... Düşüne düşüne bulduk. Bir gece sabaha kadar bir düğünde arkadaşlık ettiğimiz Betül'le kardeşi...

Bu Şeşe Eşref delirmiş,

— Arkadaş, dedi, biz bu kızlarla evleneceğiz...

— Oğlum, delirdin mi sen? Açlıktan senin beynin döndü galiba...

— Yürü eve...

Pansiyon sahibi kadına da borcumuz olduğundan, eve geldiğimizi duymasın diye, ayaklarımızın ucuna basarak, eski merdiven tahtalarını gıcırdatmadan odamıza çıktık.

Şükrü... Benim arkadaşım işte... Bu sefer annesine bir mektup yazdı. Aşağı yukarı şöyle bir mektup:

«Biricik sevgili anneciğim,

Bu mektubum eline geçtiği zaman, belki de ben artık hayatta olmıyacağım. Şu anda mektubumu bile zorlukla yazıyorum. Yatakta inlemekteyim. Zavallı anneciğim, belki de oğlunu bir daha göremiyeceksin. Hakkını helâl et sevgili anneciğim. Doktorlar, acele ameliyat olmazsam, ancak bir haftalık ömrüm kaldığını söylediler. Böbrek ameliyatı olmam, böbreğimin birini almaları lâzım geliyormuş. Ameliyat için dörtyüz lira istiyorlar. Ama benim, artık babamdan para istemeye yüzüm yok. Şimdiye kadar babama çok yalan söyledim, utanıyorum. Onun için sakın bana sen de para gönderme, istemem. Ben babamın fedakârlığına lâyık bir evlât olamadım. Elvedâ anneciğim...

Istırap içinde inliyerek son günlerimi yaşarken bu bedbaht oğlunu affetmeni senden rica ederim. Yalvarırım, sakın para göndermeye kalkma! Ben yaptığım fenalıkların cezasını hayatımla ödemeliyim. Elvedâ anneciğim...

Bir son ricam var; sakın bu mektubum babamın eline geçmesin, zavallı babacığımın kalbinin parça parça olmasını istemem, aslâ istemem, para istemem, göndermeyin, olmaz mı?

Son arzum şudur: Mezarıma çiçek dikmeyin, ben buna lâyık değilim...

Elvedâ sevgili anneciğim.

Bedbaht oğlun şe şeşe Eşref»

Yazdığı mektup, size anlatabildiğimden çok daha acıklı. O kadar acıklı ki, kendisi bile yazarken ağladı. Ben de okuyunca ağladım. Karşılıklı ağlaşıyoruz. Domuz gibi sağlam olduğunu bildiğim halde, mektubu okuyunca, bana bile hemen ölecekmiş gibi geldi.

Gene evvelâ onun aklı başına geldi de,

— Enayi gibi ağlamayı bırak da, mektubu postaya verelim çabuk... dedi.

Mektubu postaya verdikten sonra beklemeye başladık, iki gün, üç gün... Postacı bizi bulsun diye odamızdan çıkmıyoruz. Dördüncü gün, telgraf havalesiyle beşyüz lira geldi. Beşyüz lira çok para... O zaman, orta derecede bir memurun maaşı anca yüzelli lira...

Rüştü dedi ki... Rüştü mü kim? Peki, benim arkadaşımın ismi neydi? Eşref'ti öyle ya... Eşref dedi ki:

— Arkadaş, biz bu fırsatı kaçırmıyalım. Biz bu kızlarla evleneceğiz...

— Delilik etme, sen şaşırdın mı? Onlar bir yüksek aile kızı... Bizim gibi zibidiyi ne yapsınlar?.. diyorsam da anlatamıyorum,

— Evlenmek mecburiyetindeyiz, istikbalimizi kazanmalıyız artık... diyor.

— Kızlar razı olsa bile ailesi razı olmaz... Nasıl evleniriz?

— Oğlum, biz kızları iğfal edeceğiz.

— Biz, öyle mi?

— Biz ya... Kızları iğfal edince, ailesi de evlenmemize razı olacaklar ister istemez.

— Peki, nasıl iğfal edeceğiz?

— Basbayağı... Herkes nasıl ediyorsa biz de öyle ederiz.

Arkadaşım otuzunda var, ben daha yirmiüç, yirmi dört... Evet ama, o zamanlar başkaydı, biz her ne kadar ele avuca sığmaz delikanlı geçiniyorsak da, daha gözümüz açılmamış. Yani demek istiyorum ki, kız iğfal etmek şöyle dursun, bu işlerin nasıl olduğuna dair kulaktan duyduklarımızdan başka en küçük bir malûmatımız, en ufak bir tatbikatımız yok.

— Ben yapamam! dedim.

— Sen erkek değil misin? dedi.

Bu sözü çok ağırıma gitti,

— Ya kız iğfalinden hapse atarlarsa? dedim.

— Oğlum, kızların yaşı onsekizden büyük, yani ikisi de faili muhtar... Sonra da bunlar yüksek aileden olduklarından, bizi mahkemeye verip dillere düşmek istemezler.

— Nasıl iğfal edeceğiz...

— Sen o işi bana bırak... Kızları, bir gazinoda içirip iyice sarhoş ettikten sonra, atarız bizim odaya...

— Yahu, bu rezil odaya o kızlar getirilir mi?

— Sarhoş edeceğiz kardeşim, odamızın ne halde olduğunu farkedemezler. Evde de iyice içiririz, ikisi de feleğini şaşırır. Kendilerinden geçer, yere serilirler. Ondan sonrası artık bize kalmış bir iş... Sabah olup da, kızlar eyvaaah diye ağlamaya başladı mıydı, niyetimiz ciddîdir, biz sizinle mesut aile yuvası kurmak istiyoruz deriz.

Başım belâya girecek diye çok korkuyordum ama, arkadaşımı bırakmayı da bir türlü kendime yediremiyordum. Nihayet kendi kendime bir kurnazlık düşündüm; varsın o küçüğünü iğfal etsin, ama ben Betül'ü iğfal etmiyecektim. Arkadaşa karşı kalleşlik olacak ama, ne yapayım, olursa olsun... İşin ucunda hapisane var, sonra da itiraf edeyim ki, o işe benim cesaretim de yok, rezil olmaktansa, namusu elden bırakmamak iyidir.

Şakir... Şakir mi dedim, Eşref işte... Telefon etmiş, kızlardan randevu almış. Bir pastanede buluşacakmışız.

O sabah, odamızı içkiyle doldurduk, her çeşit içki aldık, onları bir bölük asker içse hepsi sarhoş olur.

Giyinip kuşandık, süslenip püslendik, tam evden çıkarken postacı mektup getirdi; Eşref'in babasından... Hiç unutmam, mektup şöyle başlıyor: «Ulan cibilliyetsiz hergele dölü!»

Annesine yazdığı mektubu babası evde bulup okumuş, kadının gizlice beşyüz lira gönderdiğini de öğrenince küplere binmiş adam. Aklımda kaldığına göre mektupta şöyle bir şeyler yazılıydı:

«İnsanlarda iki, pek nadir olarak da üç böbrek bulunur. Yolladığın mektupları çıkarıp hepsini yeniden okudum. Mektuplarına yazdığına göre, şimdiye kadar dört kere apandisit, altı kere bademcik, üç kere ülser ameliyatı olmuşsun, beş kere kırılan belkemiğini alçıya koydurmuşsun, iki kere kulak ameliyatı geçirmişsin,

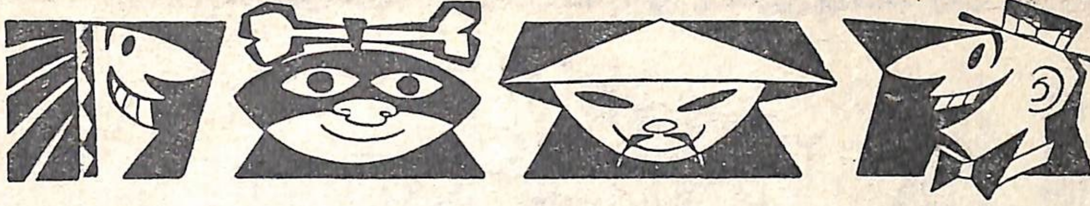
(Devamı var)

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

(Faal: 6272—146)

MİLLETLER GÜLÜYOR

Atış pavyonu

Bitkin bir adam, ruh doktorunun muayenehanesinden içeri girdi:

— Doktor Bey! dedi, hemcinslerime baktıkça kendimde muazzam bir aşağılık duygusu hissediyorum!

— Mesleğiniz nedir? Ekseriyetle hastalıklar meslekle çok yakından ilgilidir.

— Trône fuarında bir atış pavyonunda mankenlik yapıyorum!...

— Pek anlıyamadım, izah eder misiniz?...

— Hergün 8 den 12 ye ve 2 den 7 ye kadar başımı bir delikten geçiriyorum, müşteriler de yüzüme top atmağa çalışıyorlar, herkesin 6 hakkı var, 3 tanesini isabet ettiren bir şişe şarap kazanıyor.

— Haklısınız! Şimdi size bir reçete yazacağım, önce buyrun oturun!...

— Teşekkür ederim doktor bey, ayakta kalmayı tercih ederim oturamıyorum da...

— Topları yüzünüze atıyorlardı değil mi?...

— Evet!... Ama aldığım parayla geçinmek imkânsızdı... Yanımızdaki ok atış pavyonunun da mankene ihtiyacı vardı...

* * *

Uyku

Dupont, büronun en işine bağlı memurlarındandı. O sabah nasılsa iki saat rötarla içeri girince; müdürün asık suratıyla karşılaştı:

— Bu saate kadar neredeydin?...

— Şey Müdür Bey! dedi Dupont, çalar saati kurmayı unutmuşum da geç uyandım.

Müdür gözlerini kocaman kocaman açtı:

— Neeee!. Yoksa evinde de mi uyuyorsun?...

* * *

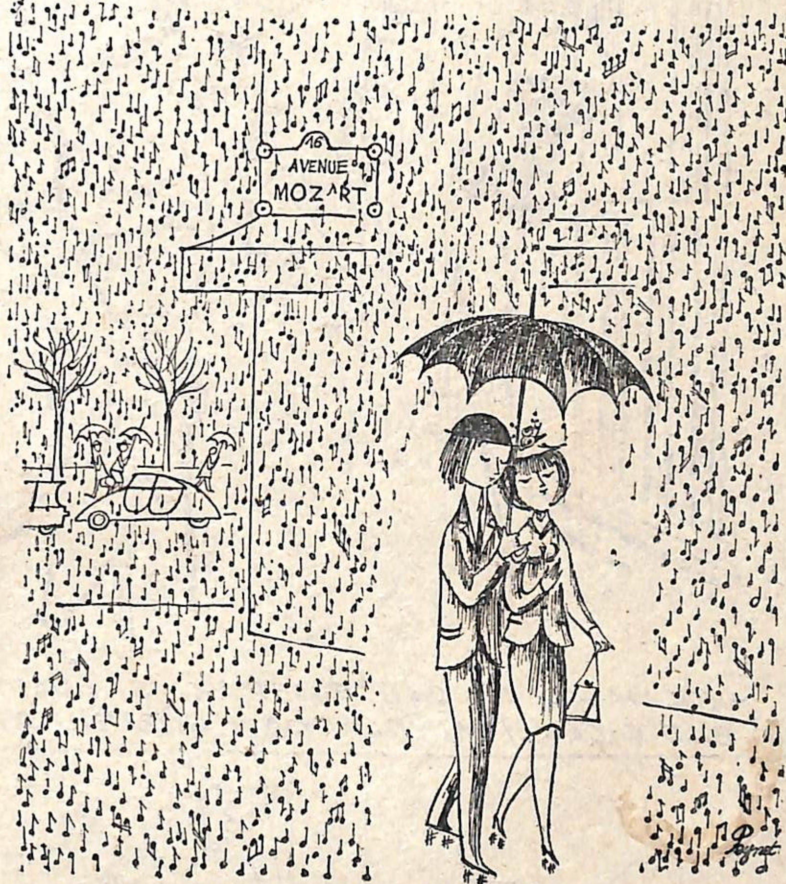
Dikkat

Madam Dupont güvertenin kenarına iyice yaslanmış dalgalara dalgın dalgın bakıyordu. İyice kendinden geçmiş olmalı ki süvari yanına yaklaştı gayet nazik:

— Madam dedi, çok eğiliyorsunuz, dikkat edin, denize düşebilirsiniz.

Karısının yanında küpeşteye dikkatlice dayanmış Mösyö Dupont hemen müdahale etti:

— Dayanan benim karım, siz ne karışıyorsunuz?...

Mozart sokağı!

ÇİFTLİK

Fransa'nın ücra bir köyünde, Çalışma Bakanlığı müsteşarı, durumu hiç de iyi olmıyan bir köylüye sorar:

— İşlerin nasıl gidiyor?...

Köylü başını ümitsizce sallar, ilerde duran adamı gösterek:

— Bakın der, yegâne işçim o. Bütün işleri o yapar ama ben o'na hiç para veremem, iki sene sonra borcum o kadar çoğalır ki, çiftlik onun olur.

— Sonra?...

— Sonra, o beni işe alır ve bütün işleri ben yapmağa başlarım, ta.. ki çiftlik benim olana kadar...

Balık

Antotine garsonun getirdiği balığa şöyle bir baktıktan sonra, eğildi bir de kokladı:

Sonra garsonu çağırıp sordu:

— Bu balık kaç günlük?..

— Vallahi mösyö kat'i bir şey söyliyemiyeceğim, çünkü ben buraya gireli henüz on iki gün oluyor!...

Pantolon

Lévy Salamon'a elinde altmış tane modası geçmiş pantalon kaldığını ve bunların hiçbirini satamadığını yana yakıla anlattı:

Salamon:

— Sana bir akıl vereyim dedi, altı müşterine bunlardan onar tane yolla, faturaya da pantalon adedini dokuz yaz. Tabiî müşterilerin bu unutkanlıktan istifadeye kalkacaklardır. Böylelikle sen de pantalonlardan kurtulmuş olursun.

Lévy arkadaşının sözünü dinledi, bir hafta sonra Salamon'a telefon etti:

— Ne dahiyane fikirlerin varmış!...

— Söylediğimi yaptın mı?...

— Tabii!... Pantalonları yolladığım müşteriler dokuz tanesini iade ederek ihtiyaçları olmadığını bildirdiler!...

* * *

Dilsizler!

İki sağır, dilsiz kahvelerini yudumlarken elleriyle de sessiz sedasız konuşuyorlardı. Bu böyle bir müddet devam etti. Sonra hareketler hızlandı, acaip şekiller almağa başladı. O zaman garson yanlarına yaklaştı:

— Baylar dedi, konuşmanıza karışmam ama şarkı söyliyecekseniz başka yere gidin!!!...

* * *

Kaç oda?...

Emlâkçi John'a sordu:

— Kaç odalı bir apartman katı istiyorsunuz?...

— Vallahi kat'i olarak söyliyemiyeceğim!...

Ev işini kendi yapan karım annesinin yanına gidecek zaman bulamasın, kayınvaldem de gelip yanımızda kalmasın da kaç odalı olursa olsun!...

* * *

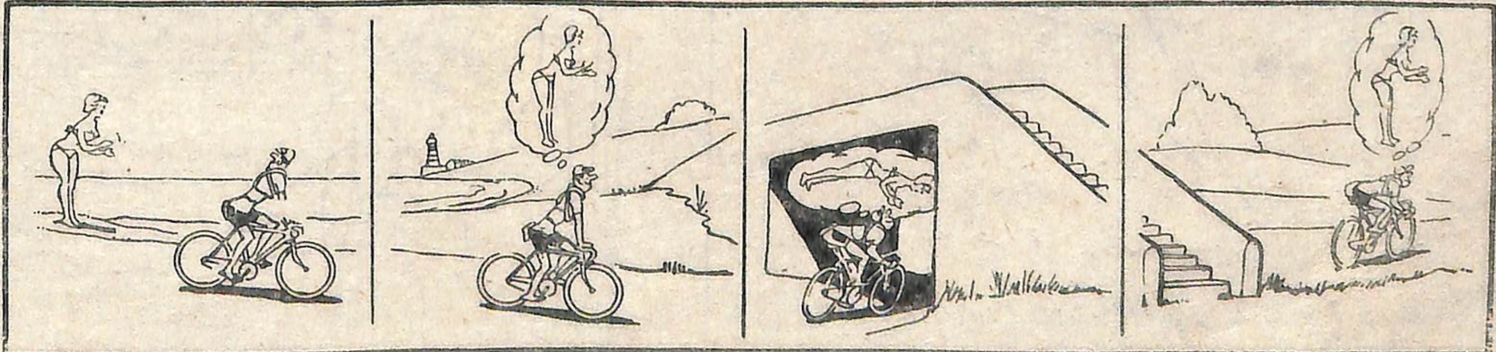
Kopya

Güney Amerika Cumhuriyetlerinden birinde ihtilâl patlak vermişti. Sâkıt Başbakan sekreterine kaçmak için gerekli hazırlıkları yapmasını emrediyordu:

Sekreter sordu:

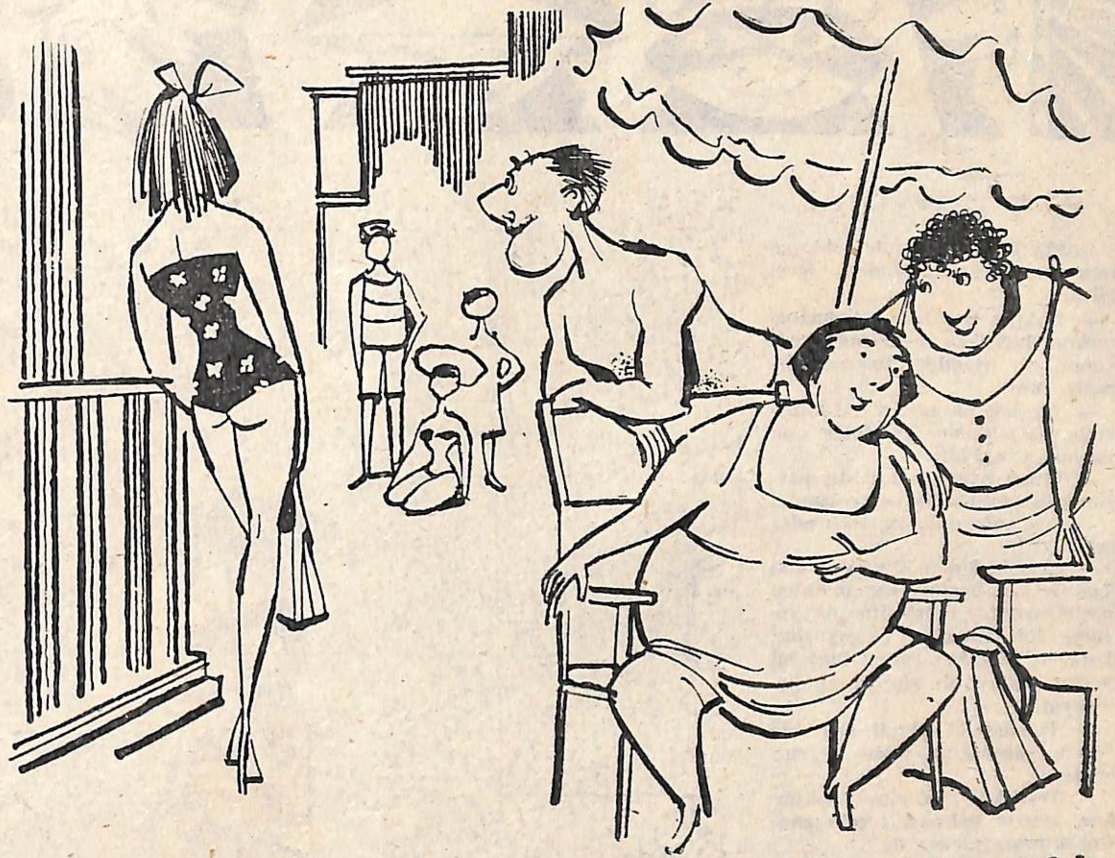
— Arşivleri yakayım mı?

— Tabii, tabii, ama bir kopyasını alsanız iyi olur!...

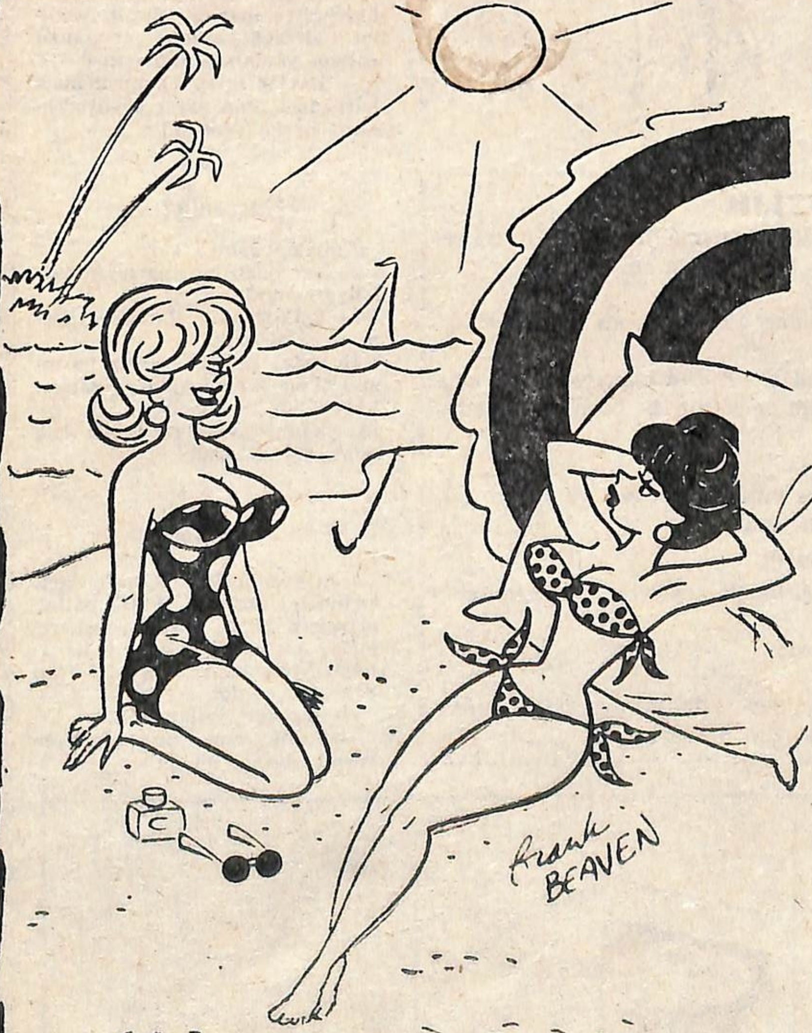

Yazısız

Dünya KARİKATÜRLERİ

-KOCAM KADAR BAHÇE MERAKLISI ADAM GÖRMEDİM, PLÂJDA BİLE ÇİÇEKLİ MAYOLARDAN GÖZÜNÜ AYIRAMIYOR...

-BUGÜN GÜNEŞ İNSANI ÇİMDİKLİYOR...
-EVE GİT...
-EVDE DE KÜÇÜK BEY ÇİMDİKLİYOR!

-BIL BAKALIM KİM?

-GENÇ, GÜZEL, ZENGİN VE... AZ ZEKİ BİR KOCA İSTİYORUM!..

AKBANK'IN 1964 YILINDAKİ

2 MİLYON 150.000 LİRALIK İKRAMİYELERİ

Şansınıza Şans Katacaktır

AKBANK

(AK—148)

REKLÂMLARINIZ İÇİN

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

(Basın: —— 149)

Akbaba Kıbrıs SAYISI

AKBABA

İlâveli, 28 sahifalık bir Kıbrıs sayısı hazırlıyor.

Akbaba yazı ve karikatür ailesinin kalem ve fırçaları bir aydır bu özel sayı için çalışıyor.

26 Ağustos Çarşamba

günü çıkacak

KIBRIS SAYIMIZ

Yalnız Kıbrıs sayısı olmıyacaktır. Üç gün sonra da, Türk süngülerinin Yunan ordusunu denize döktüğü gündür:

30 Ağustos Zafer Bayramı

Akbaba'nın Kıbrıs sayısını o mutlu güne getirmekle bahtiyarız!

Akbaba

(AK—150)

Akbaba

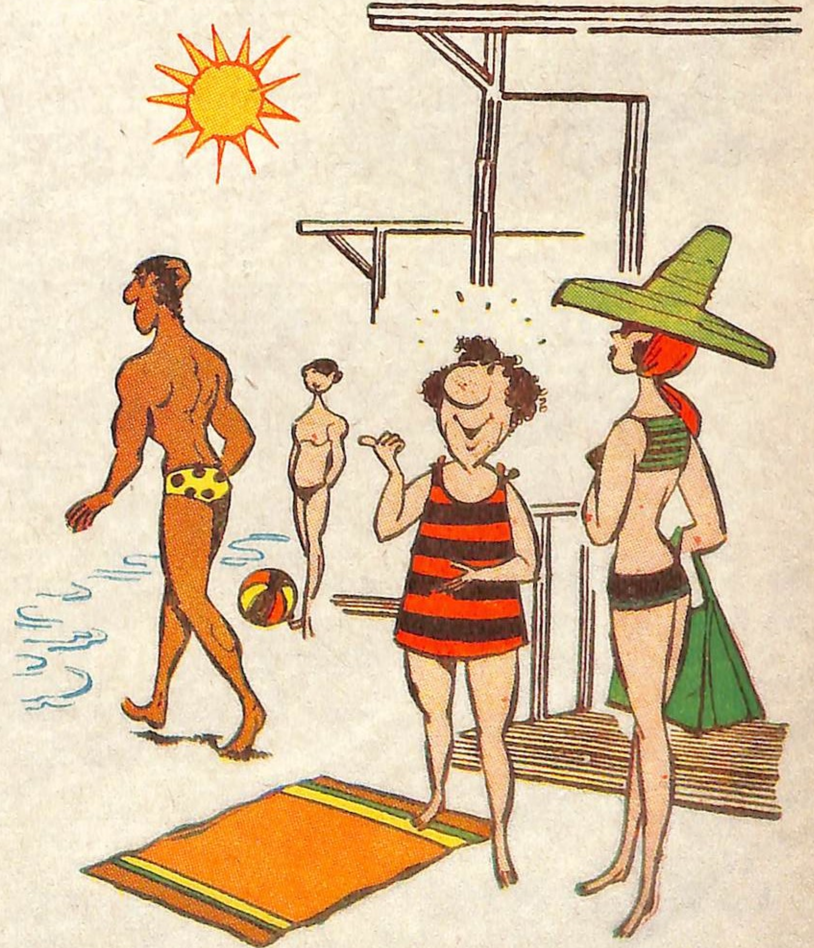
-İNSAN BURADA ÇIRÇIPLAK BİLE DENİZE GİREBİLİR..
-NEYE YARAR? KİMSE YOK Kİ...

-DOKTOR YOL YÜRÜMESİNİ TAVSİYE ETTİ DE...

-ŞU KÜÇÜĞÜN YERİNDE OLSAM SÜT TOZUNU AĞZIMA KOYMAZDIM!

-ÇOK ROMANTİK GENÇ: BENİ ÖPERKEN GÖZLERİNİ KAPIYORDU!